

«HET BRUUIJSEL»

VOGELWACHT

UDEN E.O.

Wat doet Vogelwacht Uden?

* **Vogelwacht Uden e.o. (en omgeving) is een vereniging die zich actief inzet voor alle in de vrije natuur levende vogels. Zij doet dit door middel van gezamenlijke activiteiten, zoals:**

- Publiekswandelingen in het Udense Maashorstgebied.
- Excursies naar waardevolle natuurgebieden, zowel binnen Nederland als daarbuiten.
- Film- en dia-avonden in het eigen clubgebouw, De Groenhoeve.
- Vogelcursussen voor leden en niet-leden.
- Lezingen voor scholen en verenigingen etc.
- Voorlichting op tentoonstellingen.
- Publicaties in diverse media en tijdschriften.

* **Naast de hierboven genoemde educatieve middelen verleent Vogelwacht Uden ook daadwerkelijk hulp aan de vogels door:**

- Plaatsen en onderhouden van nestkasten (zang-, stootvogels en uilen).
- Herstel en beheer van natuurgebieden in de omgeving (V.L.U.).
- Beheer en onderhoud van de oeverwaluilenwand op Hemelrijk.
- Plaatsen van nestbeschermers voor weidevogels.
- Wintervoeding (in geval van strenge en langdurige vorst).

* **Andere activiteiten zijn:**

- Het inventariseren van diverse (broed)vogelsoorten in het Maashorstgebied.
- Het opstellen van beleidsplannen en aanbevelingen ten behoeve van Gemeentes en Overheden om zodoende voor de belangen van de natuur en in het bijzonder de vogels op te komen.
- Ten behoeve van de Kinderboerderij, het I.V.N. - Uden en de Vogelwacht Uden het exploiteren en onderhouden van het gezamenlijke onderkomen, De Groenhoeve.
- Het plaatsen van schuil- en observatiehutten.
- Het deelnemen aan het V.L.U. (Vrijwillig Landschapsbeheer Uden). Een en ander in samenwerking met het I.V.N., afdeling Uden.
- Het uitgeven van een eigen verenigingsblad, "Het Bruujsel".

* **Verder werkt Vogelwacht Uden e.o. samen met provinciale en landelijke organisaties op het gebied van:**

- Inventarisaties, zoals het B.M.P. (Broedvogel Monitoring Project), wintervogeltellingen en het trekvogelproject.
- Het ringen en registreren van o.a. stootvogels, kerkuilen en zangvogels.
- Controle op de naleving van de Vogelwet.

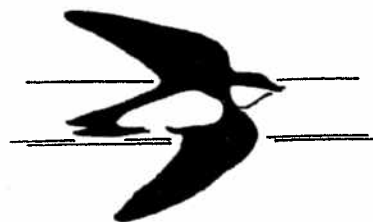
* **Lidmaatschap en inschrijving:**

- De jaarcontributie bedraagt f 30, = per persoon.
- Gezinsleden betalen f 12,50
- Het éénmalig inschrijfgeld bedraagt f 5, =
- Per gezin ontvangt men ieder kwartaal "Het Bruujsel".

* **Voor inlichtingen en lidmaatschap:**

- Secretariaat: Jan-Willem Hermans, Broekmorgen 28 - 5401 PK UDEN,
Telefoon: 0413-269804

VOGELWACHT UDEN E.O.

- Voorzitter** : Jan-Willem Hermans
Broekmorgen 28, Uden
Tel.: 0413-269804
- Secretaris** : Liesbeth Verkaar
Oliemolenstraat 53, Uden
Tel.: 0413-265397
- Penningmeester** : Jeroen van Vliet
Van den Waarsenburglaan 13, Gerwen (Nuenen)
Tel.: 040-2831405
- Bestuursleden** : Marc Poulussen en Peter van de Braak
- Bank** : ABN-AMRO Uden rek.nr.: 60.99.68.254

"HET BRUUIJSEL"

- Redactie** : Margreet Hoefnagels, Anita van den Acker,
Rianne de Groot, Jan-Willem Hermans, John Hermans,
Aad van Toor, Don-Alexander van Bergen en Peter Noy.
- Inleveren copy** : Anita van den Acker
Raam 523, Uden
Tel.: 0413-253151
E-mail: A.v.d.Acker@boschmedicentrum.nl
- Eindredactie** : Peter Noy
Eikenwal 186, Uden
Tel.: 0413-251691
E-mail: pknoy@worldonline.nl
- Verspreiding** : Wim Hoefs en Theo Thijssen.

"HET BRUUIJSEL" verschijnt 4x per jaar in een oplage van 135 exemplaren

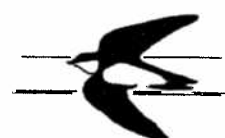
- Clubgebouw** : De Groenhoeve
Artillerieweg 3 (bij Kinderboerderij)
Tel.: 0413-250047

We zien niet graag dat iemand gedeeltes van dit blad gebruikt, voordat we daar toestemming voor hebben gegeven. Men dient dan wel het Bruuijsel als bron te vermelden.

Het Bruujssel, nummer 2, 2000

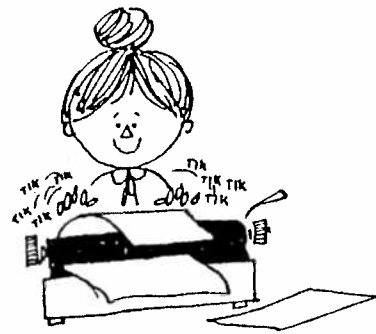
Colofon	Redactie	1
Inhoudsopgave	Redactie	2
Mededelingen Redactie	Margreet Hoefnagels	3
Mededelingen Bestuur	Jan-Willem Hermans	4
Overleg met Staatsbosbeheer	Jan-Willem Hermans	5
Reisverslag voorjaarsexcursie Hongarije	Jan-Willem Hermans	6
10-jarig jubileum de Groenhoeve!	Adrie Nijssen	10
Een weekend naar Rügen in Noord-Duitsland	John Hermans	12
Voorjaarsexcursie Lauwersmeer 2000 → inleiding	Peter Noy	14
Donderdag 1 juni	Heleen Giezen	14
Vrijdag 2 juni	Esther Maas	15
Zaterdag 3 juni	Aad van Toor	16
Zondag 4 juni	Liesbeth Verkaar	17
Waarnemingen 1 tot en met 4 juni	John Hermans	19
Stootvogels in Brabant	Piet van der Voort	20
Dagexcursie langs de IJssel	Sandra van de Burgt	21
Bijzondere Waarnemingen	Peter van de Braak	22
Publiekswandeling Het Lijnt en het Gerecht	Francien v.d. Elsen	24
Vogel onder de loep ... de Roek	Pedro van den Acker	25
Excursie naar de Biesbosch	Liesbeth Verkaar	26
Zeldzame futen op het Hemelrijk - Volkel	Esther Maas	28
Kerkuil in 1999 in Noord-Brabant	John Hermans	29
Weidevogels en vrijwillige weidevogelbescherming	Jeroen Bijleveld	32
Wetenswaardigheden	John Hermans	34
Onze "dieren"-tuin	Adrie Nijssen	36
Op stap in de Udense jungle - St. Annabosje	Jos van Hezewijk	37
Atlasproject 2000	Peter van de Braak	38
Vogelwacht-Winkel	Aad van Toor	40
Advertenties	Bestuur	42

Mededelingen Redactie

Het wordt zomer, dus eerder licht. Dat is dagelijks te merken aan het vogelconcert wat met de zon mee naar voren schuift. Steeds vroeger probeert de merel op de dakgoot boven mijn slaapkamerraam me uit mijn bed te fluiten. Helaas voor hem voel ik me niet geroepen, dus ik blijf liggen, genietend van meer en meer vogelstemmen. Gelukkig voor ons blad zijn er ook steeds weer andere vogelaars die de pen of de computer gebruiken om hun verhaal door te geven. Zo hebben we dit keer een overzicht van tien jaar Groenhoeve, geschreven door Adri Nijssen en Jan Vloet. Liesbeth Verkaar schrijft over de excursie naar de Biesbosch die zo geweldig goed bevalen is. Jos van Hezewijk is op een maandagavond meegegaan naar het St. Annabos. Heeft hij daar iets moois gezien? Ook de publiekswandeling van Tweede Paasdag is wel een stukje waard. Dat vond tenminste Francien van den Elsen. Door Marian Vlamings van Kaam zijn een viertal unieke gedichtjes aangeboden. En mochten jullie het stukje in het Brabants Dagblad over haar laatst verschenen boek gemist hebben, dan biedt het Bruijtsel een tweede kans.

En dan onze eigen schrijvers. Jan-Willem Hermans geeft niet alleen de mededelingen van het bestuur door, maar hij vertelt ook over het landschapsbeleidsplan wat vijftien jaar loopt en over de voortgang in het Maashorstgebied. Hoe verloopt de samenwerking met Staatsbosbeheer en wat zijn de plannen rond bijvoorbeeld de Schotse Hooglanders, de eco-ducten enz. John Hermans heeft wetenswaardigheden bijeen gesprokkeld en ook over de bijzondere waarnemingen wil hij zijn zegje doen. (Misschien) zit er ook nog een verslag van de kerkuilenstand in Noord-Brabant bij van zijn hand. Pedro van den Acker heeft dit keer de Roek onder de loep genomen. Peter van de Braak vertelt iets over de inventarisatie van de Maashorst, alsmede het laatste nieuws over het ATLAS project. Al met al weer heel wat lezenswaardigs. Iets om op een mooie zomeravond buiten lekker te zitten lezen. Sla dan zeker de bladzijde niet over waarop Aad van Toor zijn Vogelwachtwinkel aanprijst. Want als je een cadeautje zoekt of iets leuks op vogelgebied voor jezelf loop dan eerst langs de winkel van Aad. Als je daar iets koopt spek je ook onze clubkas. Een fijne, vogelrijke vakantie gewenst door de redactie,

Margreet Hoefnagels

.....
Op 29 juni 2000 hebben Anita van den Acker en Theo van der Wijst elkaar het jawoord gegeven. Namens de Redactie, proficiat en veel geluk in de toekomst!!
.....

.....
Ons redactielid Don-Alexander van Bergen is samen met Muriëlle van Hees verhuisd naar Schans 4 te Mill. Wij wensen hen veel plezier in hun nieuwe woning!!
.....

Mededelingen Bestuur

Nieuwe leden

Nog steeds zit de vereniging enorm in de lift, maar liefst zeven nieuwe leden zijn te verwelkomen. Dit zijn de volgende personen; Truus Bergsma, Huub van Boxmeer, Maria en Henry van de Heuvel, Günther Rutten, Sonja Sannen en Theo van der Velden. Hopelijk vinden jullie snel de weg binnen de Vogelwacht.

Stichting Udense kerseboomgaarden

Ook Vogelwacht Uden is vertegenwoordigd in deze stichting die tot doel heeft enkele kerseboomgaarden weer terug te krijgen in het Udense landschap. Om dit te realiseren moet de stichting in de publiciteit blijven. Daarom is bij het aantreden van de nieuwe burgemeester van Uden, de heer Vos, een kerseboom aangeboden. Deze Udense Zwarte is op 18 maart 2000 geplant aan de Wilhelminastraat, tegenover de beeltenis van Peerke Verschiet. Peerke Verschiet waakte vroeger over de Udense kersebomen een streven wat de huidige stichting voortzet. Hopelijk blijft het niet bij één boom in deze buurt.

Werkgroep Nestkasten

We zijn nog steeds op zoek naar een coördinator voor de werkgroep nestkasten. Momenteel liggen de werkzaamheden van deze groep praktisch stil, terwijl dit toch een parel voor de Vogelwacht kan zijn. Hierbij doen wij dan ook een krachtige oproep voor deze werkgroep. Wij zoeken een persoon met enthousiasme die deze werkgroep weer kan uitbouwen. Let op tegenwoordig is een nestkastenwerkgroep meer dan een aantal mensen die kool- en pimpelmeeskasten hangen. Gelukkig is er een duidelijke nestkastenhandleiding die als leidraad kan dienen om deze werkgroep weer tot bloei te brengen. Wie durft deze leuke uitdaging aan? Voor meer vragen, interesse of aanmelding neem contact op met Jan-Willem Hermans (tel. 0413-269804).

Werkgroep educatie Groenhoeve

In het najaar van 1998 is er een werkgroep gevormd uit de drie verenigingen die ook de Groenhoeve vormen, te weten Kinderboerderij, IVN en Vogelwacht. Het doel van deze werkgroep was om na te gaan of de Groenhoeve en haar omgeving beter gebruikt zouden kunnen worden voor educatieve doeleinden. Inmiddels heeft de werkgroep een rapport opgesteld hoe het eventueel verder kan. Hiervoor is een gefaseerde opzet gemaakt, zodat afhankelijk van enthousiasme en beschikbare tijd een en ander gerealiseerd kan gaan worden. Enkele projectvoorstellen zijn o.a.

- * Natuurpad voorbereiden en uitvoeren
- * Grote onderhoudsbeurt van het bos naast de Groenhoeve
- * Realiseren insectenmuur, zandheuveltjes, bijenflat, enz. in het bos
- * Lesbrieven samenstellen, map en tekstboekje met routekaart realiseren
- * Op dit moment is slechts één persoon van de Vogelwacht vertegenwoordigd in deze werkgroep, namelijk Lilian Beniers. Het bestuur is van mening dat deze werkgroep alle ondersteuning verdient. Vandaar deze oproep om meer Vogelwachters in deze werkgroep te krijgen. Voor informatie kan je altijd terecht bij Lilian. Opgave voor deze werkgroep s.v.p. doorgeven aan Jan-Willem Hermans (tel. 0413-269804).

Overleg met Staatsbosbeheer

Op 28 maart 2000 vond het tweejaarlijks overleg plaats met Staatsbosbeheer. Namens Vogelwacht Uden waren Peter van de Braak en Jan-Willem Hermans hierbij aanwezig. De doelstelling van dit overleg is om het beheer van SBB te verduidelijken en waar nodig eventueel bij te sturen. Volgende zaken zijn ter tafel geweest:

Inventarisatie

Onze gegevens van het afgelopen jaar zijn overhandigd aan SBB. Met deze gegevens kan SBB zien of het beoogd beheer ook uitkomt. In 1996 hebben wij samen met Vogelwerkgroep Oss, SBB en Sovon een geheel omvattende inventarisatie gehouden. Nu vijf jaar verder vraagt men aan ons weer hieraan deel te nemen. Graag willen wij deze klus oppakken en vragen de leden nu al om hiervoor volgend jaar rekening mee te houden.

Begrazingsgebied

Een gedeelte van het bosgebied van de gemeente Uden wordt bij het begrazingsgebied getrokken. Dit bos zal verder aan zijn lot worden overgelaten, zodat op den duur hier zogenaamd natuurbos zal ontstaan. De schaapskudde zal worden ingedamd tot zo'n 250 dieren, waarmee ook werkelijk gehoed wordt. In het najaar zal daadwerkelijk begonnen worden met jaarrondbegrazing door Schotse hooglanders. Die mooie roodharige koeien.

Aankopen

Er zijn een aantal nieuwe stukken aangekocht. Het gedeelte op de Brobbelbies wordt dit jaar ontdaan van de bovenlaag. Op het veldje vlakbij het bezoekerscentrum zullen granen geteeld worden.

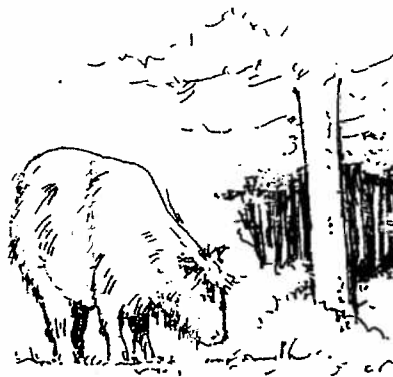
Grondwaterstand

De grondwaterstand is structureel ca. een meter verhoogd. Hier zal echter nog meer moeten gebeuren. Afhankelijk van aankoop en grondwaterstromen zal hieraan flink gewerkt worden.

Crossen

Helaas nog steeds een groot probleem, ondanks het feit dat vorig jaar maar liefst drie motoren zijn vernietigd en drie crossers een fikse boete gekregen hebben. Hoe meer klachten er bij de politie en de politiek gemeld worden hoe meer draagvlak er geschapen wordt om dit de kop in te drukken. Dus bij crossen meldt het de politie keer op keer.

Namens het Bestuur,
Jan-Willem Hermans

Reisverslag voorjaarsexcursie Hongarije

Van 13 tot en met 21 mei 2000 zijn de volgende personen naar Hongarije geweest om daar vogels te bekijken: Joop en Truus Bergsma, Theo Peeters, Sandra van de Burgt, John en Jan-Willem Hermans en Jan Verhoeven. Als reisleader ging vanuit Nederland mee Ad van Uchelen. Hier volgt in grote lijnen het relaas van hun bijzonder geslaagde reis.

Zaterdagmiddag 13 mei 2000

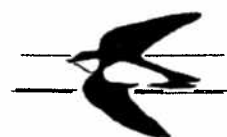
Koffers geladen en op naar Oss, waar we de eerste trein van deze dag ontmoeten. In Arnhem moeten we overstappen op de nachttrein naar Wenen. Hier treffen we ook hevig bloedend onze reisbegeleider Ad. Het begint goed!! Ad heeft zich kort voor de reis begint gesneden met een mes, het loopt echter goed af. Helaas valt er in een nachttrein richting Wenen niet veel te vogelen. We proberen te slapen.

Zondag 14 mei 2000

Wat een lange reis. Van Wenen gaat het verder richting Boedapest. Om ca 13.00 uur komen we in Boedapest aan. Hier staan onze Hongaarse gidsen en uiteraard chauffeur op ons te wachten. We gaan richting Tokaj. Onderweg een enkele stop waarbij we o.a. nachtegaal, noorse nachtegaal, appelvink en wielewaal zien. Het plaatsje Tokaj is vooral bekend om de uitstekende witte wijnen die er worden geproduceerd. De wijngaarden bevinden zich in de heuvels achter het dorp, waar ook verlaten groeven zijn. Bij Tokaj stroomt de rivier de Bodrog in de Tisza. Net ten oosten van Tokaj bevindt zich tussen beide rivieren een grote overstromingsvlakte. Vlak bij ons pension 'Makk Marci' zit een kolonie bijeneters, welke wij dan ook zeer goed in het vizier krijgen. Voor een aantal onder ons is dat de eerste keer dat ze deze tropisch aandoende vogel kunnen bekijken. Een ervaring die je nooit meer vergeet. Vanuit een hoger punt zagen wij de plaats waar de Bodrog in de Tisza stroomt. Het was al later; de kwakken waren dan ook volop aan het vliegen. In Nederland helaas een zeldzaam gezicht.

Maandag 15 mei 2000

We staan op met de wielewaal. Vanuit ons pension hoorde Jan maar liefst vijf wielewalen roepen. En zien deden wij deze zwart-gele vogel ook. Prachtig boven in een boom. Vandaag even langs de Bodrog, dan de Zemplén heuvels en terug via de overstromingsvlakte. Langs de Bodrog zien wij enkele ijsvogeltjes, kwakken, kleine en grote zilverreiger en wielewalen. Richting Zemplén zien we mooi de zwarte ooievaar over ons busje vliegen. De heuvels behoren tot de beste gebieden in Hongarije voor het waarnemen van roofvogels. Er zijn dichte wouden van sparren, haagbeuken en eiken, afgewisseld met open gedeeltes en wijngaarden. Op de open gedeeltes zien we grauwe klauwier, grauwe gorzen, sperwergrasmus, appelvink en draaihals. In de heuvels zien we de keizerarend en de schreeuwarend. In een blauwgrasland horen wij het crex-crex geluid van de kwartelkoning. Op een gegeven moment denken we een kleine vogel te zien, blijkt het een vliegend hert te zijn. Dit is een groot insect wat in Nederland helaas nauwelijks meer voorkomt.

Via de overstromingsvlakte met een kolonie witwangsternen, grote karekieten en ijsvogels keren we weer terug in ons pension om een hapje te eten. Het is vroeger donker als bij ons, toch besluiten we nog een avondwandeling te maken. Niet veel gezien, wel is het geluid van kikkers en padden overweldigend.

Dinsdag 16 mei 2000

We krijgen een nieuwe lokale gids uit de Hortobágy. Deze zal onze verdere reis onze gids zijn. Ja, vandaag verlaten we Tokaj en gaan richting poesta. Voordat we er komen bezoeken we nog een kolonie oeverzwaluwen die vergezeld worden door bijeneters. Na een lange rit en rijdend door een grootschalig agrarisch gebied bereiken wij de kern van de poesta. Dit grootschalige gebied behoorde ook eens tot de immens grote poesta, nu is het de Noordoostpolder x 10. In de buurt van een grote suikerfabriek liggen vloeivelden, die voor een vogelaar als een zoetig snoepje werken. Boven ons hoofd vliegen volop de roodpootvalken, een eerste blik in een plas laat ons o.a. de volgende soorten zien: kemphanen (al mooi op kleur), purperreiger, zomertaling, tafeleend, kuifeend, steltkluut; kluut, bontbekplevier, kleine plevier, grutto, tureluur, zwarte ruit, bosruit, zwarte stern, witwangstern en watersnip. Overal weer de grote karekiet, waarom hebben wij deze bijna niet meer in Nederland? Voordat we ons hotel "Kerekes" in Balmazújváros bereikten liet de gids ons nog genieten van een broedende sakervalk. Deze zat boven op een elektriciteitsmast en waarschijnlijk veilig voor oliesjeiken die voor deze vogels een vermogen neertellen om als valkeniersvogel te gebruiken. In ons hotel ontmoeten we een engelse vogelgroep. Deze maken ongeveer dezelfde reis maar dan in omgekeerde volgorde. Na een kleine avondwandeling gaan we de bedden uitproberen.

Woensdag 17 mei 2000

De komende dagen zijn we te vinden in het Hortobágy Nationaal Park. Dit park is 50.000 ha. groot en het belangrijkste natuurgebied van Hongarije. Een deel is strikt beschermd en alleen toegankelijk met vergunning. Het park bestaat uit een verscheidenheid van natuurlandschappen: open steppen (poesta), zoutmeren, moerassen, (kunstmatige) visvijvers, rietlanden en zelfs bossen. Het gebied is van economisch belang voor veeteelt, riet snijden, visteelt, landbouw en bosbouw. Het park is in de eerste plaats een poestareservaat. De poesta of steppe is een landschapstype dat wij in Nederland niet kennen. Steppen zijn natuurlijke open grasvlakten van de gematigde zone met een continentaal klimaat (koude natte winters en hete droge zomers). De poesta is de Hongaarse steppe die niet geheel van natuurlijke origine is, maar die door kap van bomen eeuwen geleden is ontstaan uit een savanne-achtige boomsteppe. De poesta is eeuwenlang door begrazing in stand gehouden. De poesta herbergt een van de grootste populaties van de grote trap in Europa. Deze vogel staat morgen op het programma, eerst gaan we op zoek naar de griel. Vlak langs de weg naar een oprit naar een boerderij zien we de griel, verderop een steenuil en jawel hoor de eerste kraanvogels vliegen voorbij. Prachtig. Iets verderop aan de andere zijde van deze weg ligt een nat stuk. Wat een juweel, konden we dit maar in de Maashorst hebben. Ralreigers, geoorde fuut, aalscholver en zelfs voor mijn broer een nieuwe soort de dwergaalscholver. Uiteraard verschillende kwakken, blauwe reigers (hier in de minderheid!), purperreiger, grote en kleine zilvereiger, lepelaar, zwarte ibis en weer de zomertaling met z'n witte oogstreep. Hierna gingen we naar de visvijvers. Hier wordt op grote schaal vis gekweekt.

De vijvers zijn omrand met rietkragen. Vogels als blauwborst, grote en kleine karekiet en baardmannetjes zijn hier te bewonderen. Op het water was wat minder te zien de temperatuur is inmiddels opgelopen tot zo'n 30 graden. Ook de muggen zijn dan actief!! Op de terugweg hoorden we steeds het geluid van een buidelmees, kregen deze echter nog niet in het vizier. Wel zagen we schitterend de boomkikker op een rietstengel zitten. John en Sandra hebben deze gefotografeerd. Uiteindelijk kregen we de buidelmees goed in het vizier, zelfs het nest waaraan deze soort zijn naam dankt hebben we bewonderd. Na het eten kregen we een dia-voorstelling van Dr. Kovács Gábor. Dit schijnt de oppergids van de poesta te zijn, met hem gaan we morgen grote trappen zien. De dia's waren schitterend.

Donderdag 18 mei 2000

Vroeg op, zodat de luchtrillingen ons niet zullen verhinderen om de grote trappen te zien. Eerst de gids ophalen, deze woont in een dorpje waar bijna elke paal bewoond is door een ooievaar. Hierna over een stoffige zandweg aangekomen bij een grote stal. Deze is van het type potstal. Het vee gaat hier elke avond in om de nodige mest te verkrijgen. Gelukkig is kunstmest hier taboe. Al lopend zou de gids de grote trappen moeten zien, maar pijnlijk voor deze had Jan ze eerder in het vizier. Een grote trap vliegt vlak voor ons op, europa's zwaarst vliegende vogel!!! Hierna zien we nog een groepje van zo'n 12 trappen bij elkaar, wat een prachtige vogels. Op weg naar een andere boerderij zien we weer veel kwakken. Aangekomen bij deze boerderij zien we een herder aan het hoeden. Maar het zijn deze keer geen schapen maar varkens. Echt varkens met een wollige vacht. In een schuur broedt de hop en op een veldje zien we de duinpieper en het paapje. Wat een schoon plekske voor een vogelaar. We hadden nog geen scharrelaar gezien, hierop wist de gids wel raad. We hebben deze prachtig gezien, in de buurt van zijn nest hebben we zelfs onze lunch verorberd. Ondertussen was Jan al op onderzoek geweest bij een waterpartij. Hier zaten o.a. krooneenden, witwangsternen, witvleugelsternen, bonte-kleine- en krombek-strandloper. Op de terugweg nog even gekeken naar het nest van een ransuil. Wederom een geslaagde hete dag.

Vrijdag 19 mei 2000

We zouden graag nog vorkstaartplevieren zien. Dit is mogelijk, maar deze zitten aan de andere zijde van de poesta, zo'n anderhalf uur rijden. Zo gezegd, zo gedaan. Bij een vervallen voormalige kolchase zitten warempel een tiental vorkstaartplevieren. Mooi gezien. Hierna gaan we naar een voormalig sovjet-vliegveld. Tien jaar geleden zijn de Russen hier weggegaan met alleen achterlatend een verkeerstoren. Deze dient nu als ideaal uitkijkpunt, het verval slaat echter toe. Wat een geluk dat die Russen weg zijn, wat een gebied. Zover als je oog reikt zie je een ondergelopen grasvlakte. En wat een vogels!! We zien niet één roerdomp, maar meer dan tien vliegend!! Lepelaars, grauwe ganzen, volop bruine kiekendieven, dodaars, fuut, roodhalsfuut, slobbeend, zomertaling, witoogeend, kwak, waterral, klein waterhoen om maar enkele soorten te noemen. Enkele van ons hebben de zeer schuwe woudaapjes goed kunnen zien. Op de terugweg zijn we naar het informatiecentrum gegaan van de Hortobágy Society for Birds en hebben enkele kaarten gekocht om het werk van deze vereniging te ondersteunen. In de buurt broeden arendbuizerden en jawel recht boven ons liet deze soort zich zeer goed zien. Zeldzaam, ook voor Hongarije. Moe maar voldaan keerden we hotelwaarts.

Zaterdag 20 mei 2000

We beginnen met de terugreis. Een laatste blik over de poesta. Bij het kruisen van de Tisza moesten we er toch nog uit. Verscheidene vogels gezien, waaronder gierzwaluwen, een soort die we nog niet eerder gezien hadden. Op de snelweg naar Boedapest zien we nog een grote roofvogel zweven. Gelukkig hebben we het beestje goed in de kijkerd gekregen en konden er niets anders van maken dan een schreeuwend. Na een stukje cultuur proeven in Boedapest hebben we afscheid genomen van onze Hongaarse reisleiding en begon de lange vermoeiende reis richting Nederland. Het onthaal op zondag in Nederland was overweldigend. We kunnen terugzien op een zeer geslaagde vogelreis. Maar liefst 161 vogelsoorten hebben we gezien. Ik denk dat veel leden van een aantal nog nooit gehoord hebben. John bedankt!! Hierbij een opsomming van de vogels.

De waarnemingen:

Fuut, roodhalsfuut, dodaars, geoorde fuut, aalscholver, dwergaalscholver, roerdomp, woudaap, kwak, ralreiger, kleine zilverreiger, grote zilverreiger, blauwe reiger, purperreiger, ooievaar, zwarte ooievaar, lepelaar, zwarte ibis, knobbelzwaan, grauwe gans, wilde eend, krakeend, slobbeend, wintertaling, zomertaling, tafeleend, witoogeend, kuifeend, krooneend, grauwe kiekendief, bruine kiekendief, havik, buizerd, arendbuiserd, keizerarend, schreeuwend, roodpootvalk, torenvalk, sakervalk, fazant, kwartel, kwartelkoning, klein waterhoen, waterral, waterhoen, meerkoet, kraanvogel, grote trap, griel, steltkluut, kluut, vorkstaartplevier, bontbekplevier, kleine plevier, kievit, kempiaan, wulp, grutto, tureluur, zwarte ruit, groenpootruit, bosruit, oeverloper, witgat, watersnip, zwartkopmeeuw, dwergmeeuw, kokmeeuw, geelpootmeeuw, visdief, zwarte stern, witvleugels tern, witwangstern, houtduif, turkse tortel, zomertortel, koekoek, kerkuil, ransuil, bosuil, steenuil, ijsvogel, bijeneter, scharrelaar, hop, draaihals, zwarte specht, groene specht, syrische bonte specht, grote bonte specht, veldleeuwerik, boomleeuwerik, kuifleeuwerik, oeverzwaluw, boerenzwaluw, huiszwaluw, boompieper, duinpieper, witte kwikstaart, gele kwikstaart, roodborst, noorse nachtegaal, nachtegaal, blauwborst, gekraagde roodstaart, zwarte roodstaart, paap, roodborsttapuit, tapuit, merel, zanglijster, grote lijster, snor, krekelzanger, sprinkhaanzanger, grote karekiet, rietzanger, bosrietzanger, kleine karekiet, spotvogel, braamsluiper, grasmus, zwartkop, sperwergrasmus, fluit, fitis, tjiftjaf, withalsvliegenvanger, grauwe vliegenvanger, baardman, buidelmee, matkopmee, pimpelmee, koolmee, staartmee, boomklever, boomkruiper, grauwe klauwier, kleine klapekster, spreeuw, wielewaal, gaai, ekster, kauw, roek, ringmus, huismus, vink, appelvink, Europese kanarie, groenling, putter, kneu, grauwe gors, geelgors, rietgors, bonte kraai, bonte strandloper, kleine strandloper, krombekstrandloper, gierzwaluw.

Jan-Willem Hermans

10-jarig jubileum de Groenhoeve!

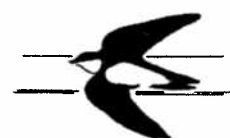

de groenhoeve

Grote gebeurtenissen werpen altijd hun schaduw vooruit. Zo ook het jubileum van de Groenhoeve. Maanden van tevoren werd de datum geprikt: 16 april 2000. Suggesties werden aangeleverd door de verenigingen en uitgewerkt tot een programma. Aan de hand daarvan werden de voorbereidingen gestart. Ernest de Groot leverde het concept aan van het jubileumboekje en Jan Vloet dook ermee achter de computer om het uit te werken. Daar was hij wel even zoet mee. Ik, ondergetekende, ging ondertussen aan de slag met het opsporen van adressen van de diverse medewerkers van het eerste uur. Het leek soms

op "Opsporing verzocht" of "Spoorloos". Wouter Kalkman en Gert Jacobs waren snel te traceren, maar Joanneke van de Beek bleef onvindbaar. De uitnodigingen, ruim zestig stuks, werden geschreven. Ze werden, zoveel mogelijk op de fiets, rondgebracht. Intussen kwam de deadline in zicht voor het jubileumboekje. De computer had er een zware klus aan. Zuchtend, steunend en ("fatale fout"; "onvoldoende geheugen"; "programma reageert niet meer" e.d.) protesterend leverde hij zijn werk af. Het kon naar de drukker. Donderdagavond 13 april nog snel een vergadering voor alle medewerkers van de feestdag, iedereen stond in de startblokken, klaar voor de grote dag.

Zondagochtend 16 april om acht uur gingen de vogelaars (jammer genoeg met slechts zeven personen) op stap, een wat tegenvallend aantal. Rond half tien werd koffie en thee gezet, cake gesneden en alles in gereedheid gebracht voor de feestelijkheden. Intussen kleedde Diny Notermans de boel mooi aan met haar natuurdecoraties. Boven had het IVN de ruimte omgebouwd tot laboratorium; kinderen konden er allerlei leuke proeven doen. Het zag er allemaal heel feestelijk uit. De vogelaars die terugkwamen van hun wandeling werden ingezet om de kramen voor de Groenmarkt mee op te bouwen. Daarna genoten ze van welverdiende koffie en cake, want na gedane arbeid is het goed rusten. De kramen werden ingericht en de tafels in de educatieruimte van kleedjes en een bloemetje voorzien. Op een computer liep een zelfgemaakt "kabelkrantje" met wetenswaardigheden over IVN, Vogelwacht, Kinderboerderij en de Groenhoeve. Ook was er een video te zien over de bouw van de Groenhoeve. Het gastenboek lag al gereed in afwachting van de gasten. Na een frisse ochtend met behoorlijke windvlagen kregen we uiteindelijk stralend weer met flink wat zon en een aangename temperatuur. Rond kwart over twaalf kwamen de fietsers terug van hun tocht (o.l.v. het VLU) en werd het gezellig druk. Om één uur begon het officiële gedeelte. Ernest vertelde hoe de plannen waren ontstaan voor een gebouw voor de Kinderboerderij, Vogelwacht en IVN. Hoe de bouwcommissie gevormd werd. Hij stond ook even stil bij genodigden die om een of andere reden verhinderd waren zoals met name Gert Jacobs (gezondheid) en Paul van Lieshout (vader geworden van een wolk van een dochter). Daarna werd het jubileumboekje besproken en aangeboden aan alle genodigden. Ernest informeerde hoe de werkzaamheden voor dit boekwerkje waren verlopen. Dat was, ook al omdat het in een heel korte tijd gerealiseerd moest worden, toch nog een hele klus, soms tot in de kleine uurtjes. Vervolgens verscheen de voorzittershamer ten tonele, Ernest droeg die over aan Johan van Roosmalen die (tijdelijk) het voorzitterschap zal waarnemen tot er een nieuwe voorzitter benoemd is.

Hierna kreeg Johan zelf het woord. Hij bedankte Ernest voor zijn inzet in al die jaren als voorzitter en bood hem een afscheidscadeau aan. De keuze was gevallen op witte wijn; in verband met zijn politieke carrière een neutrale kleur! Tevens werd Rian, de vrouw van Ernest, namens De Groenhoeve in de bloemetjes gezet. Namens het IVN zette ook Peter van Lamoen Rian nog eens in de bloemetjes. Na dit alles werden de aanwezigen door Ernest uitgenodigd om mee naar buiten te gaan voor de onthulling van het infobord. Sjef Klören viel de eer ten deel om deze handeling te verrichten. Hij beklom de trap, verwijderde het doek en onder luid applaus werd het bord zichtbaar. Het resultaat mocht er zijn! Daarna ging een gedeelte van het gezelschap weer naar binnen om onder het genot van een drankje en een hapje gezellig te babbelen en de voorbije tien jaar de revue te laten passeren. De rest nam deel aan een wandeling met het IVN. Kinderen konden zich vermaken met allerhande, door de Kinderboerderij georganiseerde, spelletjes. De Groenmarkt had intussen over belangstelling ook niet te klagen. Het was er gezellig druk en het zonnetje zorgde voor een extra dimensie. Ook de tentoonstelling van het IVN liep uitstekend. Menig kind deed mee aan de proeven die gedaan konden worden. Zo verliep de feestelijke dag heel gezellig en kunnen wij terugkijken op een jubileumdag met een geslaagde opzet die zeer zeker voor herhaling vatbaar is. Op naar het volgende jubileum!!!!!!

Adrie Nijssen,
Secretaris Stichting de Groenhoeve
Telefoon: 0413-268331

.....

Noot Redactie:

De Groenhoeve is het gezamenlijke onderkomen van de Stichting Kinderboerderij Uden, Vogelwacht Uden E.O. en I.V.N. afdeling Uden. Het beheer en onderhoud van het clubgebouw is ondergebracht in de Stichting de Groenhoeve, welke momenteel tien jaar actief is. De Groenhoeve is destijds voor zo'n kleine 2½ ton gebouwd, waarbij de financiering voornamelijk gebaseerd was op subsidies, sponsoring en de nodige zelfwerkzaamheid van de betrokken leden. De officiële opening vond plaats op 26 oktober 1990 en werd voltrokken door de toenmalige gedeputeerde Natuur en Milieu, de heer Rein Welschen (nu burgemeester van Eindhoven). Het bestuur van de stichting bestaat uit zes leden en worden gekozen vanuit de drie aangesloten verenigingen. Om het geheel draaiende te houden is de exploitatie van de Groenhoeve van groot belang. De belangrijkste inkomsten zijn: de jaarcontributie van de aangesloten verenigingen, de verhuur aan derden alsmede de bijbehorende barinkomsten. Daarnaast is het van groot belang dat het gebouw volgens een vast schema wordt schoongemaakt waarbij tevens het reguliere onderhoud door de deelnemende verenigingen dient te gebeuren. Kortom een hele klus om alles draaiende te houden. Wij als Redactie vinden dat de stichting daar uitstekend in slaagt en wensen het Bestuur en alle medewerkers van de Groenhoeve alle succes toe voor de komende tien jaar!

Peter Noy

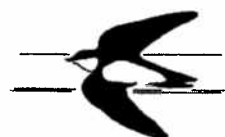

Een weekend naar Rügen in Noord-Duitsland

Vrijdagmorgen 5 mei jl. zijn we om vijf uur 's morgens vertrokken om een bezoek van enkele dagen brengen aan het eiland Rügen in Noord-Duitsland. We zijn: Peter Wienbelt, Jan van Bergen, John Hermans en Cor van Bree. Iets voorbij Lübeck begon het vogelen interessant te worden, tijdens een korte stop zagen we een raaf voorbij komen. Naar later bleek een normale verschijning in dit deel van Duitsland. Toch blijft het voor een Nederlander een mooie waarneming. De verwachting is dat de raaf vroeg of laat een keer in de Maashorst gaat broeden maar wanneer is de vraag. Iets later zagen we de soort waarvoor we eigenlijk naar Rügen zijn afgereisd, **de zeearend**. Het was een volwassen exemplaar waarbij je mooi de witte staart als herkenning hebt. Verder valt de enorme snavel alsmede de grote afmeting op. Het is dan ook niet voor niets Europa's grootste arend. Met een spanwijdte van 2,5 meter wordt hij ook wel de vliegende deur genoemd. De laatste jaren overwinteren er steeds meer zeearenden in Nederland, o.a. in de Oostvaardersplassen en het Lauwersmeer. De volgende dagen hebben we op Rügen telkens zeearenden gezien, zowel volwassen als onvolwassen exemplaren. De onvolwassen exemplaren zijn donkerder gekleurd en hebben geen witte staart. Wel loopt er een lichte streep over de vleugels wat een kenmerk is. Uiteraard hebben ze al dezelfde grote snavel en afmetingen als de volwassen exemplaren. Het duurt overigens vijf tot zes jaar alvorens ze volwassen zijn. Pas 's middags om twee uur kwamen we in Rügen aan. Hier had Peter een appartement gehuurd in het plaatsje Sellin. Alles zag er keurig verzorgd uit. Wat dat betreft kan je in Duitsland goed vakantie vieren. De rest van de dag hebben we besteed aan wat vogelen in de onmiddellijke omgeving waarbij een zwarte zeeëend de mooiste waarneming was, maar daarover later meer.

De volgende dag besloten we bij het plaatsje Bergen een meertje te bezoeken. Dit is een van de weinige zoetwatergebieden in Rügen. Hier zagen we soorten als; de dwergmeeuw, visdief, zwarte stern, roodhalsfuut, ooievaar en de grauwe gors. Het merendeel van deze soorten broedt in en om het meertje. Vooral de grauwe gors die tot op enkele meters te benaderen was en de roodhalsfuten die ijverig nestmateriaal aansleepten zijn mij het best bijgebleven. Allebei zijn het soorten die we in Nederland in geringe mate broedend kunnen aantreffen.

Op zondag hebben we wederom het meertje bezocht. Naast de al genoemde soorten zagen en hoorden we een grote karekiet zingen. Vroeger een regelmatige verschijning in Nederland, nu een soort die alleen nog maar in onze grootste moerassen, als de Wieden en de Weerribben, voorkomt. Onvoorstelbaar dat elders in Europa je grote karekieten kunt tegenkomen in de meeste onooglijke kleine plasjes. Men weet het nog niet precies, maar de oorzaak van de verdwijning uit Nederland kan te maken hebben met een tekort aan overjarig riet wat in het water staat (dit is in Nederland schaars omdat er hier veel riet gemaaid wordt). De grote karekiet is een forse vogel en moet dus dikke rietstengels hebben om niet omlaag te vallen. Zoals al vernoemd zou ik nog iets meer vertellen over de zwarte zeeëend. Op zondagmorgen zijn we vroeg opgestaan om langs de oostzeekust wat te vogelen. Mijn fotospullen nam ik niet mee omdat het toch maar eventjes zou duren. Na het waarnemen van een rietzanger en vele honderden oeverzwaluwen besloten we om brood te gaan kopen. We stopten bij een winkeltje waar een plasje bij lag van ongeveer tien bij vijf meter. Cor en ik keken over het plasje en zagen daar een eend zitten met zijn snavel in de veren. Zo op het eerste gezicht leek het op een vrouwtje kuifeend. Er verder dus geen aandacht aan geschonken. Peter en Jan hadden het brood gekocht en kwamen

inmiddels weer bij de auto terug. De eend was nu helemaal zichtbaar en tot onze verrassing was het dus een zwarte zeeëend die tot op vijf meter te benaderen was. En dus geen beeldvullende opname van een zwarte zeeëend. Grrr., maar wel weer een heel leuke waarneming. In de herfst zien we elk jaar wel zwarte zeeëenden maar dan is het dikwijls niet meer dan "puntjeswerk". Verder zijn op Rugen de bossen meer dan de moeite waard. Het gebied werd oorspronkelijk gebruikt als jachtgebied voor de Oostduitse bobo's. Dit hield in dat de bossen niet of nauwelijks werden gekapt en betreden. Nu vind je hier dus tegen de oostzeekust aan oude bossen met soorten als raaf, vuurgoudhaantje en fluitier. Ook een noordelijke vorm van de staartmees met zijn witte kop kwamen we in het bos tegen. Op maandagmorgen hebben we Rügen verlaten. Net voordat we van het eiland af gingen zag ik nog mooi een grauwe kiekendief voorbijkomen. Ook altijd een soort die goed scoort onder vogelaars.

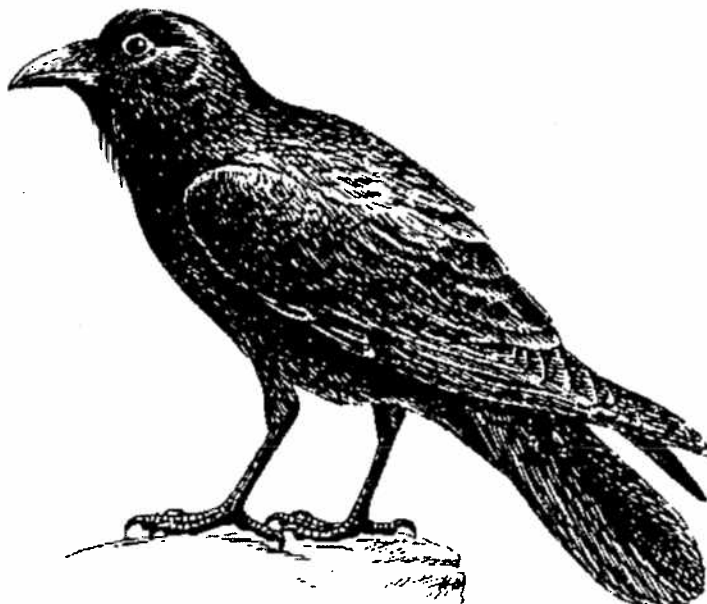
De bedoeling was om via de Muritzsee terug naar Nederland te rijden. De Muritzsee hebben we door tijdgebrek niet gezien maar wel in de buurt konden we mooi drie fouragerende kraanvogels waarnemen. Als laatste zagen we onderweg nog een zwarte ooievaar die aan het opschroeven was. Al bij al een mooi lang weekend weg waarbij we ongeveer 98 vogelsoorten hebben waargenomen en weer een heleboel indrukken hebben opgedaan.

Tot slot:

De trip hebben we niet alleen voor ons eigen plezier gehouden. We hebben ook gekeken of het een alternatief kon zijn voor onze jaarlijkse waddenexcursie in de herfst. Hier waren wij het alle vier over eens dat het **geen alternatief** is omdat:

- De afstand te groot is (8 tot 9 uur autorijden is te ver);
- Het een heel groot eiland is wat je met de auto al veel tijd kost. We willen eigenlijk met de herfstexcursie een gebied bezoeken wat te voet bezocht moet kunnen worden. (op de volgende ledenvergadering zullen we de kosten van onze verkenning verhalen bij de penningmeester, een pot bier misschien?)

John Hermans

Voorjaarsexcursie Lauwersmeer 2000

Inleiding

Op donderdag 1 juni jl. vertrokken achttien Vogelaars richting Lauwersmeer voor vier dagen vogels gluren, vakantie, rust, leut, slappe klets en alles wat je zoal tegen kunt komen binnen de Vogelwacht. De volgende deelnemers waren present: Jan van Bergen, Anke Bollen, Tiny van den Elsen, Floor Esser, Heleen Giezen, John Hermans, Leo van de Heuvel, Jopie Jonkers, Simon Koopmans, Chris van Lieshout, Esther Maas, Rien en Maria de Mol, Peter Noy, Aad en Mies en van Toor, Liesbeth en Ramon Verkaar. Net na negenen vertrok men vanaf de Groenhoeve in Uden richting Noord-Nederland, zo'n 275 kilometer verderop. De bungalows waren voor Vogelwachtbegrippen luxe, het weer was ons behoorlijk gunstig gezind (voor enkelen onder ons toch nog te koud). Daar aangekomen had men de koffie nog maar nauwelijks op of de drang naar vogels gluren werd zo sterk dat er direct een aantal vogelkijkhutten met een bezoek werd vereerd.

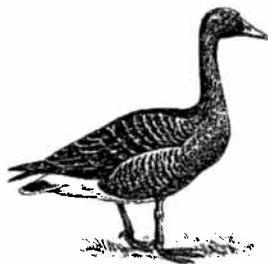
En dat ging zo maar door, vooral onder aanvoering van supervogelkenner, John Hermans. Na vier dagen vogelen kwam men op een resultaat van maar liefst 113 verschillende vogelsoorten waaronder enkele bijzondere zoals: de Steltkluut, Lepelaar, Roerdomp, Blauwborst en diverse soorten Kiekendieven. Wie nu denkt: hebben ze niets anders gedaan, komt bedrogen uit: uiteraard heeft men ook gefietst, gewandeld, naar bloemen gekeken (orchideeën) op terrasjes gezeten (ijs, koffie met appelgebak), bij de visboer, op de boot, in de zon gelegen, moppen getapt, lekker gegeten, geslapen, kortom alle ingrediënten voor een geslaagd lang weekend. Wie meer wil weten over de verdere (pikante) details, lees de boeiende reisverslagen van Heleen, Liesbeth, Esther en Aad!

Peter Noy

Verslag Lauwersmeer ... door Heleen

Donderdag, 1 juni 2000

Vier dagen dus, waarvan per dag verslag gedaan moet (!), op vriendelijk verzoek van de organisator Peter Noy. Mijn naam is Heleen Giezen (woonachtig te Oosterbeek) en als introducée van Floor Esser-Min mocht ik met de Udense Vogelwacht mee. "Toevallig" waren wij ingedeeld in de auto van Peter en daardoor meteen de klos om een verslag van de eerste dag te maken. Rond negen uur verzamelden alle uitgenodigde Vogelwachters

zich bij de "Groenhoeve" - boerderij van de Vogelwacht te Uden. Aan de hand van de "deelnemerslijst" - die we allen bij alle andere "INFO" van Peter ontvangen hadden, maakte ik kennis met de: - aalscholver, - scholekster, - vlaamse gaai (meteen herkenbaar), - de fuut, - de kluut en de Tornado! Redelijk op tijd vertrokken we, en "wij" met Peter aan het stuur, als eersten, - met vervolgens drie volgauto's-, op weg met behulp van de aangegeven route, naar Lauwersoog, én zoals afgesproken: "non-stop", niet koffie of zo, hooguit bij hoge noodzaak een ander soort stop op algemeen verzoek, via de

meegenomen hoeveelheid GSM (Teletubbietelefoonapparatuurjes). Precies één minuut voor twaalf uur arriveerden we waar we wezen moesten! ; de receptie van “ons” natuurdorp Suyderoogh om de sleutels van onze huizen in ontvangst te nemen. “Wij” kregen het huis met nummer zesentachtig (later bleek dit het huis voor de “pimpel”mezen). De STAF had nummer achtentachtig, en de anderen de andere nummers “rondom”. Vóór één uur waren de huizen ‘rondom’ STAFhuis 88 leeg geroofd, ontdaan van tafels, stoelen, glazen en dergelijke. Deze werden verzameld in nummer 88 alwaar direct georganiseerd de lunch plaats kon vinden. MIES direct en scène met koffie, thee etc. én later op de dag met het avonddiner.

Een deel van de groep heeft onmiddellijk de eerste middag gebruikt om diverse vogelhutten te bemannen - in de strijd - wie o wie de meeste verschillende soorten gevleugelden op zijn formulier kon registreren. En welgeteld kwamen we bij het “toetje”, later op die eerste avond dus, al tot ontdekking dat de diverse vogelwachters tenminste tweeënveertig verschillende soorten van die gevleugelden waargenomen hadden... en toen moest de avondwandeling nog beginnen. Als beginnend vogelwachter - als introducée - zijn dat waarnemingen die nieuw en onvoorstelbaar zijn, maar voorspelden wel een geweldig vogelherkenbaarstadium in mijn leven wat ik een heel fantastisch begin vind. Hagel of sneeuw, onweer, wind of regen deert een vogelwachter niet, zij kunnen daar wel tegen én morgen wordt het mooi weer zegt de weerman/weervrouw - die van Woei of van de Hond -. “Hondenweer”, morgen gaan we naar ‘Schier’.

Deze eerste dag was heel geweldig en voorspelt fijne dagen in de natuur.

Met dank aan allen, groet u
Heleen Gielen

Verslag Lauwersmeer ... door Esther

Vrijdag, 2 juni 2000

De tweede dag van ons 'Lauwersmeer-avontuur' werd kwek en vrolijk begonnen met een stevig ontbijt. Omdat we op tijd bij de boot naar Schiermonnikoog moesten zijn zaten we stipt om acht uur allemaal aan tafel. Helaas was het weer niet optimaal: wind, kou, nu en dan wat regen. John Hermans hield de moed erin met zijn lijfspreuk van dit weekend: 'Morgen wordt alles beter...' Om half tien zou de boot vertrekken en we waren ruim op tijd aanwezig. Omdat het vreselijk druk was met 'gewone toeristen' moesten de chauffeurs de auto's wat verder weg parkeren. Ondertussen mengde de rest van de groep zich in de drukte. Je kunt het natuurlijk wel raden: de groep raakte verdeeld en het gevolg was dat er een boot wegvoer met slechts de helft van onze groep erop. De andere helft had het nakijken...Die arme Peter Noy stond peentjes te zweten bij de controlepoort! Allee... de tweede boot vertrok een kwartiertje later en alles is op zijn pootjes terechtgekomen.

Op Schiermonnikoog stonden onze fietsen al klaar en de eerste bestemming was de Westerplas, een plek die alleen al om de mooie omgeving de moeite waard is. Daar zagen we drie Bruine kiekendieven en een Blauwe. We hebben ook de Roerdomp gehoord maar

die liet zich niet zien. Ook het Baardmannetje, die we daar stellig hadden verwacht, liet zich niet zien. Op de weg van de Westerplas naar het strand hebben we de Kneu prachtig kunnen bekijken. De mooiste waarneming op het strand was geen vogelsoort (dat was mijn mening tenminste), maar een zoogdiersoort. Er lagen meer dan honderd zeehonden op een zandbank. We trokken wel de aandacht met al die telescopen en we hebben enkele kinderen heel gelukkig gemaakt omdat ze door de kijker mochten gluren.

Rond het middaguur, toen we op een terras van een kopje koffie met een appelpunt genoten, brak voor het eerst echt de zon door. We kregen hier de gelegenheid een vogeltje van heel dichtbij te observeren, toen een huismus aan de appelpunt van Anke Bollen begon te pikken. Aad van Toor waarschuwde haar daarom voor de mussionella-bacterie. Later op de dag hebben we nog een aardige ronde over het eiland gefietst en veel gezien. Hoewel we geen spectaculaire waarnemingen hebben gedaan was deze dag toch zeker de moeite waard. Toen we om zes uur 's avonds bij de boot stonden te wachten, vielen de stoere mannen mij zwaar tegen. Hoewel er altijd driftig met telescopen en ander groot spul wordt gesjouwd, lieten ze Jopie Jonkers met de zwaarste tas (vol blikjes bier, die vast niet voor Jopie zelf waren) zeulen. Die arme Jopie voelde zich een ware moelie (= kruising tussen paard en ezel, voorkomend in de bergen). Na enig aandringen heeft Tiny van den Elsen zich opgeofferd om dit van haar over te nemen.

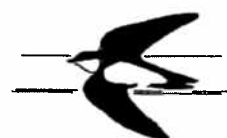
's Avonds hebben we gezellig gedineerd in de 'gedeelde bungalow'. Natuurlijk werden hierbij ook de nodige drankjes genuttigd. Heleen Giezen merkte naar aanleiding hiervan op dat er duidelijk verschil was tussen de bewoners van de 'herenbungalow' en de 'damesbungalow' die zij respectievelijk de 'pimpelaars' en de 'pimpelmezen' wilde noemen. Na het avondeten is er nog een klein groepje naar de vogelkijkhut bij Jaap Deensgat gegaan. Daar liet zich de Snor duidelijk horen. Eén van de Lepelaars stond toen vlak bij de hut en was goed te bekijken. Alles bij elkaar een mooi tafereel om de dag mee te besluiten.

Esther Maas

Verslag Lauwersmeer ... door Aad

Zaterdag 3 juni 2000

Vannacht erg slecht geslapen en steeds maar gedroomd van weermannen met ontstellend grote duimen waaruit ze mooi weer voorspelden. Gisteren zeiden ze 20 tot 28 graden maar vandaag begreep ik pas wat ze hadden bedoeld, nl. van 2 tot 0 en van 0 tot 8 graden. Het was bitter koud. De dag begon wat triest. Floor Esser kreeg al gauw het telefonische bericht van het plotselinge overlijden van een goede vriend. Anke Bollen bracht Floor naar Winsum en daar nam Floor de trein naar Uden.

De rest van de groep begon aan een lange vogeldag. Een aantal koos voor de auto omdat zij dan een groter bereik hadden. De rest, waaronder schrijver dezès, koos voor fietsen. Er werden mooie waarnemingen gedaan, vooral in de kijkhut Joop Deensgat, waaronder de grauwe kiekendief, de reuzenstern en 61 knobbelswanen.

In het dorp Vierhuizen laste de fietsgroep een pauze in, wel nodig met die sterke wind. In de herberg Het lachende Paard serveerde men lekkere koffie, heerlijk gebak en grote ijscoupes. Waar of niet Peter? In het 150 personen tellende dorp werd feest gevierd. Er was een puzzeltocht die inhield dat men plaatsnamen moest vinden aan de hand van in tuinen opgestelde objecten. Aan een waslijn hing een oude broek, waarvan het kruis was afgeknipt. Dit leidde tot het dorp Kruisweg. Om het geheel een nationaal tintje te geven had men het dorp verdeeld in drie delen, nl. Friesland, Groningen en Drenthe.

Thuisgekomen na een fijne lange fietstocht was het weer verbeterd en konden we met een drankje heerlijk even genieten van de zon. Heleen, voor de eerste keer mee met de Vogelwacht, begreep alles van vogelen. Het bericht in de krant dat veel "Hooli-gans" naar Nederland zouden komen, interpreteerde zij met de komst van heilige ganzen. De tafel schoonmaken vormde ook al geen probleem: ze veegde alles (echt tijdelijk) in de tafellade. 's Avonds hadden we in het restaurant van Suyderoogh een uitstekend koud en warm buffet. Goed geregeld Peter! Samenvattend: een fijne dag.

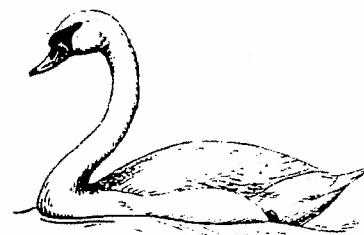
Aad van Toor

Verslag Lauwersmeer ... door Liesbeth

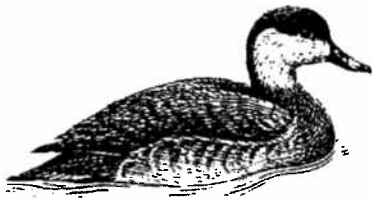
Zondag 3 juni 2000

Eigenlijk is het de bedoeling dat ik alleen van de zondag een verslag maak, maar omdat zaterdag de groep in tweeën uiteen viel wil ik toch even vertellen wat de groep die met auto's wegging mee heeft gemaakt. Aad vertelt over de fietsgroep. We waren zelfs in de meerderheid, want we gingen met tien man (van de achttien) op pad. We hadden vier telescopen, wat wel fijn is aan het water, want de meeste vogels zitten toch behoorlijk ver weg.

Al vrij in het begin zagen we aan de kant van de weg een blauwe reiger staan. Hij was in gevecht met een paling. We stonden op nog geen tien meter afstand het hele tafereel te bekijken. De paling in doodsnood probeerde steeds om zich om de snavel van de reiger te winden. Dan liet de reiger los en viel de paling op de grond. Opnieuw pakte hij hem op en opnieuw wond de paling zich om de snavel. Dat herhaalde zich zo een keer of vijf tot de paling zo moe werd dat hij geen weerstand meer kon bieden. Toen was het snel gedaan, hap, slik, weg paling. Je zag hem helemaal door de smalle hals glijden. Het was echt mooi om te zien, maar het geeft je wel te denken dat het leven van een paling soms keihard is.

We reden een militair oefenterrein in want het was toch weekend. Dit lag ten oosten van Lauwersoog en door de week mag je daar niet komen. Daar in de struiken ontdekte Rien een grauwe klauwier. Die zie je toch niet iedere dag en een paar struiken verder zat een vogeltje te zingen die enige discussie veroorzaakte. Was het een snor of was het een sprinkhaanzanger? Beide zijn zomervogels en beide maken een trillend geluid wat lang aanhoudt. Het had wel wat weg van een krekkel, maar deze zang hield langer aan. Uiteindelijk waren we het er over eens dat het toch een sprinkhaanzanger moest zijn omdat de snor egaal bruin is en deze vogel had duidelijk strepen op zijn vleugels. Steeds reden we een stukje verder en als er iets interessants te zien was stopten we. Toen we honger kregen werd er een friettent opgezocht. In de kraam stond een geinige vent die het geloof ik wel leuk vond om ons Brabanders te helpen. Alleen toen John hem voor Groninger uitmaakte, moest hij dat toch wel even snel corrigeren, hij was namelijk Fries en we zaten op dat moment ook in Friesland. Hij had zelfs Friese jarretels aan. De grens van Groningen en Friesland loopt namelijk dwars door het Lauwersmeer en wij waren aan de linkerkant van het meer, dus in Friesland. Met de buik weer vol ging de tocht weer verder. Nog een spectaculaire waarneming, nl. een havik die een kluut in zijn poten had en zo het bos in verdween. Dat zal een lekkere maaltijd geweest zijn. De meeste tijd werd toch wel doorgebracht bij de kijkhutten Jaap Deensgat en de Ezumakeeg. Daar had je mooi zicht over het water en kon je verschillende soorten uitvoerig bekijken. Vooral veel meeuwesoorten, eendesoorten en steltlopertjes. Ook hebben we nog een baardmannetje gezien dat zijn jong aan het voeren was. Erg mooi. Hoe later op de dag hoe mooier het weer werd. We zijn zelfs nog een beetje verbrand. 's Avonds gingen we uit eten maar daar zal Aad weer over vertellen.

Zondagmorgen had Peter voor heerlijke harde broodjes gezorgd. Van zaterdag op zondagnacht had het behoorlijk geregend, maar in de ochtend was het droog op een beetje miezerregen na, maar die hield gelukkig snel op. De groep die met auto's wegging werd nog groter, er gingen maar vijf mensen fietsen. We gingen weer terug naar de Ezumakeeg en de Jaap Deensgat kijkhutten. Bij de laatste hut zagen we een paar reuzensterns, geen alledaagse verschijning. Ze zijn op doortrek en komen in het Lauwersmeer foerageren en uitrusten om daarna door te trekken naar hun broedgebieden in de Oostzee op eilanden

of schiereilanden direct aan open zee. Ze hebben een enorme felrode snavel en een zwarte kap tot over de ogen en zwarte poten. Er zat een scholekster vlakbij, dus toen kon je goed zien hoe groot ze waren. Bij de hut kwamen we de fietsgroep weer tegen. Het liep tegen enen, dus we moesten zo zoetjesaan terug naar de bungalow om daar alles weer in orde te maken. Nog een groepsfoto en een hele leuke excursie was alweer ten einde. Peter Noy had ook deze keer weer alles tot in de puntjes verzorgd, geweldig! En Mies had weer prima voor ons gekookt, Bedankt! Bedankt!

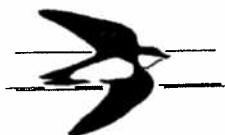
Ik vond het trouwens erg dapper van Jopie dat ze met ons mee is gegaan. We hebben Gerrit allemaal gemist en vooral voor haar moet het erg moeilijk geweest zijn. Hopelijk kan ze op deze manier de draad weer een beetje oppakken.

Liesbeth Verkaar

Vogelwaarnemingen excursie Lauwersmeer 2000

01. Aalscholver	48. Kievit	94. Turkse tortel
02. Baardmannetje	49. Kleine karekiet	95. Veldleeuwerik
03. Barmsijs	50. Kleine mantelmeeuw	96. Vink
04. Bergeend	51. Kluut	97. Visdiefje
05. Blauwborst	52. Kneu	98. Vlaamse gaai
06. Blauwe kiekendief	53. Knobbelzwaan	99. Waterhoen
07. Blauwe reiger	54. Koekoek	100. Wilde eend
08. Boerenwaluw	55. Kokmeeuw	101. Winterkoning
09. Bontbekplevier	56. Kolgans	102. Wintertaling
10. Bonte strandloper	57. Koolmees	103. Witte kwikstaart
11. Bosrietzanger	58. Krakeend	104. Wulp
12. Bosruiter	59. Krombekstrandloper	105. Zanglijster
13. Braamsluiper	60. Kuifeend	106. Zilvermeeuw
14. Brandgans	61. Kwartel	107. Zilverplevier
15. Bruine kiekendief	62. Lepelaar	108. Zomertaling
16. Buizerd	63. Meerkot	109. Zwarte kraai
17. Dodaars	64. Merel	110. Zwarte roodstaart
18. Drieteenstrandloper	65. Nachtegaal	111. Zwarte ruiter
19. Dwergmeeuw	66. Nijlgans	112. Zwarte stern
20. Eidereend	67. Oeverwaluw	113. Zwartkop
21. Ekster	68. Pijlstaart	
22. Fazant	69. Pimpelmees	
23. Fitis	70. Reuzenstern	
24. Fuut	71. Rietgors	
25. Gekraagde roodstaart	72. Rietzanger	
26. Gele kwikstaart	73. Roek	
27. Gierzwaluw	74. Roerdomp	
28. Goudplevier	75. Roodborst	
29. Grasmus	76. Roodborsttapuit	
30. Graspieper	77. Rotgans	
31. Grauwe gans	78. Scholekster	
32. Grauwe kiekendief	79. Slechtvalk	
33. Grauwe klauwier	80. Slobbeend	
34. Groenling	81. Smient	
35. Groenpootruiter	82. Snor	
36. Grote bonte specht	83. Sperwer	
37. Grote mantelmeeuw	84. Spreeuw	
38. Grote stern	85. Steenloper	
39. Grutto	86. Steltkluut	
40. Havik	87. Stormmeeuw	
41. Heggemus	88. Tafeleend	
42. Holenduif	89. Temmincks strandl.	
43. Houtduif	90. Tjiftjaf	
44. Huismus	91. Torenvalk	
45. Huiswaluw	92. Tuinfluiter	
46. Kauw	93. Tureluur	
47. Kempfaan		

Stootvogels in Brabant

Eind maart werd door het Steunpunt Brabant van de werkgroep Roofvogels Nederland het jaarverslag over 1999 gepresenteerd. Aangezien dit jaarverslag een aantal interessante resultaten bevat, leek het me een goed idee hieraan een artikel voor het Bruujssel te wijden. Het verslag begint met een paar paragrafen over roofvogelvervolging. Men klaagt over het weinig aantal meldingen dat binnenkomt en van de binnengekomen meldingen schijnt vooral de buizerd slachtoffer te zijn van vergiftiging. Van de negentien meldingen zijn er dertien van een buizerd, vijf van een havik en één van de sperwer. De hoek Schijndel - Son - Best schijnt favoriet te zijn. In ons gebied zijn in 1998 en 1999 geen gevallen geconstateerd. Misschien is er toch sprake van een afname aan vervolging.

Maar het meest interessant zijn natuurlijk de broedresultaten. Uit de samenvatting van het verslag citeer ik: "Met stip op de eerste plaats geëindigd is de buizerd, de succesvolste roofvogel van de negentiger jaren. Voor het eerst zijn er in onze provincie twee broedgevallen gemeld van de slechtvalk. Van de havik zijn dit jaar (1999) iets minder nestkaarten ontvangen dan vorig jaar. Met een gemiddelde van ruim drie uitgevlogen jongen per succesvol nest is het broedsucces uitstekend te noemen. Ook van de sperwer en torenvalk zijn dit jaar heel mooie aantallen nestkaarten ingestuurd. Dat Noord-Brabant voor de boomvalk een belangrijke provincie is, blijkt uit het feit, dat er van deze soort liefst dertig nestkaarten (van totaal vierhonderd) zijn ontvangen. Spijtig genoeg zijn er van de wespendif en de bruine kiekendif (West-Brabant) geen kaarten ontvangen. Getuige de hoge aantallen uitgevlogen jongen, is 1999 voor het broedsucces van de Brabantse roofvogels een uitstekend jaar geweest. De gunstige weersomstandigheden zullen daar zeker op van invloed zijn geweest." Dit is toch positief nieuws te noemen: het gaat weer bergopwaarts met de stootvogels.

Het jaarverslag gaat daarna verder met een bespreking per soort, waar de details behandeld worden, hetgeen te ver voert voor dit artikel. Jammer is, dat West- en Oost-Brabant goed afgedekt worden, maar dat Midden-Brabant en het Rivierengebied ondervertegenwoordigd zijn. Vermeldenswaard vind ik ook, dat ons jaarverslag met naam en toenaam genoemd wordt (met anderen) als voorbeeld hoe inventarisatie-activiteiten in een rapport samengevat kunnen worden. Ook verschijnen de namen van de leden van de werkgroep, die nestkaarten ingevuld hebben, regelmatig bij de soortenbespreking. Leuk, stimulerend.

Nu onze uitdaging: de Wespendif. Zoals bekend heb ik een verrassing uitgelooft voor diegene, die een broedgeval van een wespendif aanmeldt. In Noord-Brabant zijn de volgende broedgevallen genoteerd: 1996 - 2; 1997 - 1; 1998 - 3 en 1999 - 0.

De Loonse en Drunense Duinen en het landgoed "De Utrecht" schijnen territoria te zijn. Maar ook in de Maashorst worden ze regelmatig waargenomen. Over geheel Nederland worden ertussen de twintig en vijfentwintig broedparen via een nestkaart gevolgd.

Het zou toch fantastisch zijn als de Vogelwacht Uden in 2000 een nestkaart van een wespendif broedgeval zou kunnen inleveren. Een Brabants succes?!

Piet van der Voort,
Coördinator werkgroep Stootvogels
Telefoon: 0413-263292

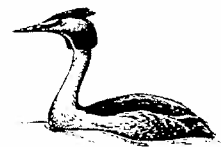

Dagexcursie langs de IJssel

Voor zondag 26 maart jl. stond er een dagexcursie op het programma naar de mooiste rivier van Nederland, namelijk de IJssel. Rond acht uur vertrokken we met een leuk groepje waaronder jeugd en nieuwe leden richting Deventer. Een eindje voor deze stad ontmoeten we de collega's tevens gidsen van Peter Wienbelt. Deze hadden portofoons bij zich; genoeg voor elke auto zodat we onderweg onderling contact hadden. Zo reden we langs de IJssel. Het was te koud en winderig om ergens lang te blijven staan, maar ondanks dat zagen we veel vogels. Links van ons lagen weilanden waarin de hazen het voorjaar in hun kop hadden, afgewisseld door hele leuke optrekjes met mooie bomen en bloeiende forsythia's. Aan de rechterkant lagen de brede uiterwaarden van de IJssel. Onderweg genoten we in een plaatselijk caféetje van koffie met warm appelgebak en echte slagroom. De stemming was goed en de gespreksstof zat op niveau één.

Onze gidsen hadden aandelen in de autowasstraat en leidden ons door modderpoelen en plassen rond. Voordat we op het kleine veerpontje mee naar de Duurse Waarde gaan nemen we afscheid van onze gidsen en de jeugd van de portofoons. Nu valt onze leiding weg en het wordt meteen een puinhoop. We komen tenslotte toch uit waar we moeten zijn, namelijk het Laarzenpad. De naam zegt genoeg. Alleen door de vele regen waren zelfs kaplaarzen niet meer genoeg. Een boot zou beter zijn. Iemand wilde toch doorgaan: het einde zien en dan sterven. Het enige wat hij zag was een boomklever (ook mooi). Onderweg laaide een verhitte discussie op want er was een glanskop gehoord, of was het een matkop of toch een glanskop of zou het... (vogelen blijft moeilijk, ook voor de gevorderden). In de observatiehut zagen we heel mooi twee baltsende futen. Ondertussen regende het weer.

Terug bij de auto's werden de klapstoelen te voorschijn gehaald (sommige mensen zetten in de winter niet alleen hun klapstoelen op zolder maar ook hun vrouw!) en werd er wat gegeten. Opeens werd er een visarendesignaleerd die bij nader inzien toch een buizerd was. We reden naar de uitkijktoren in de Duurse Waarde. Hier liepen de wilde IJsslandse paarden en Highlanders vrij rond langs de resten van de Fordmontse steenfabriek (op zoek naar kinderkopjes?). Boven op de toren hadden we leuk uitzicht over het dorpje langs de IJssel en Joop Bergsma vroeg zich af of zich daar een slagerij zou bevinden! Hierna gingen we vlak voor weer een regenbui moe maar voldaan naar huis. Onderweg hadden we nog sightseeing in Deventer.

Waargenomen vogels:

Scholekster, Smient, Kokmeeuw, Spreeuw, Zilvermeeuw, Kievit, Witte kwikstaart, Grutto, Slobbeend, Meerkoet, Nijlgans, Oeverloper, Wulp, Ekster, Zwarte kraai, Roek, Pijlstaart, Sperwer, Reiger, Winterkoning, Torenvalk, Holenduif, Turkse tortel, Houtduif, Vink, "Glanskop", Staartmees, Koolmees, Tureluur, Fuut, Kuifeend, Knobbelswaan, Kemphaan, Aalscholver, Brilduiker, Grote mantelmeeuw, Grauwe gans, Krakeend, Patrijs, Bergeend, Wintertaling, Kauw, Bonte strandloper, Ooievaar, Buizerd, Heggemus, Tjiftjaf, Waterhoen, Canadese gans, Heilige Ibis, Wilde eend, Gaai, Roodborst, Boomklever, Huismus, Bonte specht, Pimpelmees.

Groetjes,
Sandra van de Burgt

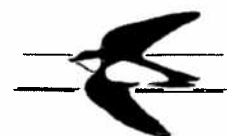
Bijzondere Waarnemingen

Hier een enorme lijst met bijzonder waarnemingen van januari 2000 t/m 16 mei 2000. Opvallend zijn de vele watervogels. De meeste hiervan zijn gezien in het begrazingsgebied langs de Grensweg. Hier is door Staatsbosbeheer flink wat uitgegraven, daardoor zijn enkele mooie plassen ontstaan. Hopenlijk blijft er in de toekomst nog water in staan. De kruisbekken die gezien zijn bij de 3 vennen "zijn blijven hangen" de afgelopen winter. Waarschijnlijk zijn deze hier ook gaan broeden. Ik heb nog niet gehoord of er ook jongen zijn gezien. Mocht iemand deze nog waarnemen, dan hoor ik dit graag

Peter van de Braak, Inventarisatiewerkgroep, tel.: 0413-253586

Bijzondere waarnemingen zijn ook te mailen;
p.w.m.vandebraak@kpn.com

BIJZONDERE WAARNEMINGEN VOGELWACHT UDEN E.O.				
DATUM:	AANTAL:	VOGELSOORT:	LOCATIE:	WAARNEMER:
08-01-2000	2	Goudvinken	Maashorst/blokhut	Joop Bersma
09-01-2000	1	Klapekster	Maashorst/3 vennen	Marc Poulussen
09-01-2000	7	Kruisbek	Maashorst/3 vennen	Marc Poulussen
11-01-2000	7	Goudvinken	Maashorst/Slabroek	Joop Bersma
16-01-2000	18	Kruisbekken	Slabroek/heideveld	Joop Bersma
20-01-2000	1	Blauwe Kiekendief	Maashorst	Marc Poulussen
20-01-2000	2	Casarca	Kleuter	Sandra v.d. Burgt
20-01-2000	10	Putters	Industrielaan Uden	Sandra v.d. Burgt
12-02-2000	1	Blauwe Kiekendief	Maashorst	John Hermans
19-02-2000	1	Kleine Bonte Specht	Maashorst	Joop Bersma
27-02-2000	1	Grote Gele Kwikstaart	Maashorst	Cor van Bree
27-02-2000	1	Klapekster	Maashorst	Joop Bersma
27-02-2000	1	Ooievaar	Maashorst (ov)	Cor van Bree
27-02-2000	1	Putter	Maashorst	Joop Bersma
27-02-2000	17	Regenwulpen	Palmenweg	Joop Bersma
07-03-2000	3	Klapekster	Kanonsberg/3 vennen	Joop Bergsma
18-03-2000	85	Goudplevier	Princepeel	John Hermans
18-03-2000	2	Kleine Bonte Specht	Maashorst/Beekdal	Tiny v.d. Elzen
18-03-2000	3	Kleine Bonte Specht	Keldonk	Tiny v.d. Elzen
19-03-2000	1	Boomklever	Maashorst/PNEM	Joop Bergsma
19-03-2000	3	Houtsnip	Maashorst	Joop Bergsma
19-03-2000	1	Kleine Bonte Specht	Maashorst	Joop Bergsma
19-03-2000	2	Nijlgans	Maashorst/Grensweg	Joop Bergsma
20-03-2000	1	Bonte Vliegenvanger	Maashorst/Heideweg	Seniorengroep
27-03-2000	1	Zwarte Wouw	Maashorst	Seniorengroep
02-04-2000	2	Blauwe Kiekendief	Maashorst	Jan Verhoeven
02-04-2000	8	Brilduiker	Hemelrijk	Jan Verhoeven
02-04-2000	1	Klapekster	Schajkse Heide	Jan Verhoeven
02-04-2000	2	Kleine Plevier	Maashorst	Joop Bergsma
02-04-2000	4	Kruisbek	Maashorst/3 vennen	Jan Verhoeven
02-04-2000	1	Ooievaar	Maashorst/Slabroek	Joop Bergsma
02-04-2000	1	Slechtvalk	Hemelrijk (ov)	Jan Verhoeven
03-04-2000	1	Visarend	Maashorst	John Hermans
04-04-2000	2	Geoorde Fuut	Hemelrijk	John Hermans
08-04-2000	3	Geoorde Fuut	Hemelrijk	Marc Poulussen
09-04-2000	1	Beflijster	Maashorst	Inventarisatie

09-04-2000	1	Blauwe Kiekendief	Maashorst	Inventarisatie
09-04-2000	1	Bruine Kiekendief	Maashorst	John Hermans
09-04-2000	1	Groenpootruiter	Maashorst	John Hermans
09-04-2000	200	Keep	Schailkse Heide	Jan Verhoeven
09-04-2000	4	Kruisbek	Maashorst/3 vennen	Joop Bergsma
09-04-2000	1	Tapuit	Maashorst	Jan Verhoeven
10-04-2000	2	Beflijster	Maashorst	John Hermans
12-04-2000	1	Brilduiker	Hemelrijk	Marc Poulussen
12-04-2000	1	Dodaar	Hemelrijk	Marc Poulussen
12-04-2000	1	Velduil	Hemelrijk	Marc Poulussen
13-04-2000	40	Geelgors	Hemelrijk	Jan Verhoeven
16-04-2000	10	Gele Kwikstaart	Maashorst	Sandra v.d. Burgt
16-04-2000	4	Grutto	Princepeel	Jan Verhoeven
16-04-2000	2	Kleine Plevier	Maashorst	Sandra v.d. Burgt
16-04-2000	1	Roodborsttapuit	Annabos	Jan Verhoeven
20-04-2000	1	Braamsluiper	Losplaats Uden	Jan Verhoeven
20-04-2000	4	Kleine Plevier	Hemelrijk	Jan Verhoeven
20-04-2000	1	Rode Wouw	Hemelrijk	Jan Verhoeven
22-04-2000	3	Bosruiter	Maashorst	John Hermans
22-04-2000	5	Groenpootruiter	Maashorst	John Hermans
25-04-2000	1	Klapekster	Maashorst	John Hermans
25-04-2000	1	Tapuit	Maashorst	John Hermans
30-04-2000	4	Kleine Plevier	Maashorst/Grensweg	Joop Bersma
30-04-2000	4	Kruisbekken	Maashorst/Kanonsberg	Joop Bersma
30-04-2000	1	Sprinkhaanrietzanger	Annabos, Uden	John Hermans
01-05-2000	1	Casarca (vrouwkje)	Maashorst/UdenseDreef	Joop Bersma
04-05-2000	1	Bosruiter	Maashorst	John Hermans
04-05-2000	9	Groenpootruiter	Maashorst	John Hermans
13-05-2000	8	Kruisbek	Maashorst, 3 vennen	John Hermans

VOORJAAR

*Er zit 'n moedereend in 't gras
met zeven hele kleintjes
't gras is nat, ze woont hier pas
het donshaar o zo fijntjes*

*al spoedig na 'n dag of wat
denkt zij dan, kom ik ga
ik ga gewoon, wie doet me wat
de kleintjes komen na.*

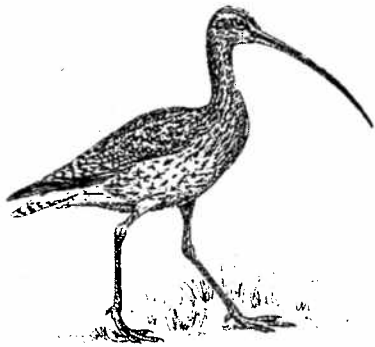
*zes gaan er mee, maar eentje niet
z'n moeder loopt te vlug
ik pak hem op en ik geniet
en breng hem gauw terug.*

(Marian Vlamings van Kaam)

Publiekswandeling Het Lijnt en het Gerecht

Op Tweede Paasdag om negen uur 's morgens was het verzamelen bij de kerk in Keldonk, die wat moeilijk te bereiken was door werkzaamheden aan de weg. Er was een mooie opkomst want er waren ongeveer vijftig mensen op afgekomen. Om te kijken waar het Lijnt en het Gerecht lagen. We togen met een lange stoet auto's richting het Lijnt. Gelukkig was de brug over de Zuid-Willemsvaart open, anders hadden we via Beek en Donk of Veghel ontmoeten.

Daar aangekomen maakten we drie groepen zodat het vogelen kon beginnen. Al snel werd de Wulp ontdekt en met de uitspraak de Wulp wijst met zijn snavel naar zijn gulp konden we met behulp van dit ezelsbruggetje de vogel leren herkennen. Ook de Kwartel werd gehoord, en de Geelgors liet zijn 5e symfonie van Beethoven horen. Dit zijn een paar soorten maar we hoorden en zagen er veel meer. Na een paar uur kwamen we weer bij het vertrekpunt aan. En wisselden we wat waarnemingen met de andere groepen uit en voor de mensen die het gebied nog niet kenden was het een mooie gelegenheid om het Lijnt te leren

kennen. Dit gebied wordt geïnventariseerd door Tiny van den Elsen, Ad van Wanrooy, Jan van Bergen en Cor van Bree. Er broeden tussen de 45 en 50 verschillende soorten, waaronder de Geelgors, Boomklever, Kwartel en vier verschillende Spechtensoorten. En onlangs werden er de Nachtegaal en de Wielewaal gehoord. Al met al een mooi gebied met een gevarieerd vogelleven, en zeker de moeite waard voor nog eens een wandeling.

Francien van den Elsen

BOEM!

*'n rotsig pad
het lijkt zo dor,
daar zie ik wat
is het 'n tor?*

*ik kijk nog 'n keer
het is 'n bloem,
wiegt heen en weer
mijn hart zegt "boem"*

(Marian Vlamings van Kaam)

Vogel onder de loep...

De Roek

In deze vogel onder de loep een naar mijn mening ondergewaardeerde vogel, de roek. De roek is een vogel die door heel veel mensen vaak verward wordt met de zwarte kraai.

Echter, de roek heeft lange veren om de poten. Vandaar het volgende ezelsbruggetje: "een roek heeft een broek". De roek is geheel zwart met een paarsblauwe gloed, vooral op de kop. De snavelbasis bevat kale grijswitte plekken, wat kenmerkend is.

Roeken zijn erg sociale vogels. Hun gemeenschapsleven is zo goed ontwikkeld dat het aanleiding heeft gegeven tot het ontstaan van fantastische verhalen en sagen. Zo zouden er 'roekenrechtbanken' zijn die andere vogels zouden berechten. Natuurlijk is dit een verhaal dat afkomstig is door het fanatieke gedrag waarmee roeken hun territorium verdedigen. Roeken verdedigen een kleine strook rondom hun nest door te dreigen en indringers te verjagen. Maar... als ze zelf de kans krijgen stelen ze takjes uit het nest van hun burens. Het geluid dat een roekenkolonie omgeeft is even karakteristiek als de grote takkennesten hoog in de bomen. De lang aangehouden "kaaa"-roep is hoger dan de roep van de kraai. Het broedseizoen begint al vroeg, in februari of maart. Dit is precies de tijd waarin de grote regenwormen het taltijkt zijn. De kolonies zijn vaak permanente levensgemeenschappen. Een roekenpaar gebruikt vaak jarenlang hetzelfde nest dat ieder jaar weer een beetje wordt opgelapt. Een kolonie kan aanzienlijk verschillen in grootte, van zo'n 10 tot soms wel 9000 paren! Het mannetje is een erg goede echtgenoot. Hij maakt het vrouwtje het hof door te baltsen en haar te voeren. Dit laatste doet hij ook nog als het vrouwtje zit te broeden op het nest. Er worden drie tot zes eieren gelegd die door het vrouwtje in zo'n achttien dagen worden uitgebroed. De jongen worden door beide ouders gevoerd en vliegen na zo'n dertig dagen uit. Het voedsel van de roek bestaat uit emelten, regenwormen, slakken en ook veel uit zaden en bessen. De roek is dus zeker niet een echte alleseter zoals zijn neefje de zwarte kraai. Wat zo jammer is dat roeken vaak worden verward met de kraai door 'de andere kant van onze samenleving', je weet wel die mensen die met zo'n geweer door de bossen menen te moeten lopen. Elk dier heeft recht op leven, maar het is extra triest als de 'kenners' het verschil niet weten tussen een kraai en een roek. Ook komen er bij mij via de dierenambulance vaak jongen roeken terecht die men heeft geprobeerd tam te maken. Vaak is het een langdurig proces om deze dieren weer terug te plaatsen in de natuur, eerst moeten de veren (die afgeknipt zijn) weer aangroeien en moeten de vogels weer vervreemden van de mensen. Dan worden ze in de buurt van een kolonie uitgezet en moeten ze er het beste van zien te maken. Al met al, de roek is een vogel die zeker de moeite waard is. Neem eens de moeite om zo'n vogel of een groep vogels te bestuderen met je kijker. Het gedrag is meer dan de moeite waard, hopelijk behoort u dan niet tot de mensen die tijdens een vogelwandeling zeggen... Ooh, da's maar een roek! Dat verdient deze vogel (en geen enkele andere) niet.

Veel kijkplezier en tot de volgende keer.

Pedro van den Acker

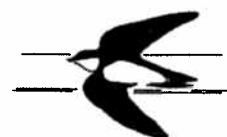

Excursie naar de Biesbosch

Op zaterdag 29 april jl. stonden om kwart over acht meer dan veertig mensen verzameld bij de Groenhoeve. Een flinke club om mee op stap te gaan. Peter van Lamoen had voor routebeschrijvingen gezorgd en er reden natuurlijk zo weinig mogelijk auto's. Alleen de gebroeders Hermans waren er nog niet, maar ja, je kunt moeilijk met veertig man gaan wachten op laatkomers. Gelukkig zagen we bij Den Bosch een bekende BMW rijden. Ze dachten dat we om half negen vertrokken, maar ze hadden een inhaalrace ingezet en met succes. Bij het plaatsje Hank gingen we aan boord. Het was wat druilerig weer en de temperatuur viel ook behoorlijk tegen. De dag ervoor was het 22 tot 24 graden geweest en het weerbericht had wel wat minder weer opgegeven, maar dat het zo koud zou zijn had geloof ik niemand verwacht. Het eerste half uur was het droog en werd er lekker gevogeld. Helaas begon het toen behoorlijk te regenen en in een open boot kun je weinig anders doen dan afwachten tot het weer droog wordt. Gelukkig werd het dat ook na een klein uur. Verder hebben we het de rest van de dag droog gehouden dus mogen we nog niet moppen.

De Biesbosch is een prachtig natuurgebied, ook wel een zoetwater getijdengebied genoemd. Het bestaat al van voor het begin van onze jaartelling, toen het nog een ruig en ondoordringbaar gebied was, met begroeide eilanden, moerassen en diep uitgesleten sleuven. Het samenstromen van rivierwater met zeewater in combinatie met eb en vloed zorgde toen al voor grote verschillen in het waterniveau. In 1970 kwam daar een einde aan omdat het Haringvliet werd afgesloten. Het verschil tussen eb en vloed in de Biesbosch was plotseling geen twee meter, maar twintig centimeter. Voor de planten en dierenwereld was dat natuurlijk een enorme verandering en moesten zich aanpassen. Sommige soorten hebben het niet overleefd, maar er zijn weer andere soorten voor in de plaats gekomen. De spindotter bijvoorbeeld is enorm achteruitgegaan sinds de afsluiting. Deze plant komt nergens anders ter wereld voor. Deze bloem is genoemd naar de harde dikke worteltjes die tegen het eind van de bloei in de vorm van een spin op de stengelknoppen zitten. Gelukkig worden steeds meer mensen zich bewust van de natuurwaarde van dit gebied dat beheerd wordt door Staatsbosbeheer. Hopelijk kunnen ook de olieboringen worden afgewend. De recreatiedruk moet ook in goede banen geleid worden, er zijn dan ook gebieden die afgesloten zijn voor toeristen, zodat de vogels daar rustig kunnen broeden. We reden op de terugweg langs een vrij kaal stuk land met allerlei landbouwmachines en toen bleek dat er gewerkt werd aan een stukje Biesbosch waar volop gevaren en gespeeld kan worden, speciaal voor de recreanten. De uitgegraven grond wordt gebruikt voor dijkverhoging, dus het mes snijdt aan twee kanten. Midden in de Biesbosch liggen drie grote spaarbekkens. Hierin wordt het water uit de Maas opgeslagen en gebruikt als drinkwater voor zuidwest Nederland. In de winter vind je hier veel eenden en ganzen omdat het water niet dichtvriest door de sterke beweging.

Na een poosje varen werd het tijd voor een wandelingetje. Gelukkig maar want in beweging zijn was beter dan stilzitten op de boot. Het was nu droog en het rook heerlijk. De vogel die deze dag het meeste opviel was de nachtegaal. We hebben er denk ik wel tien gehoord. Alleen gehoord, want zien doe je deze vogel niet zo gemakkelijk, hij is vrij onopvallend, een beetje bruingrijs met een rossige staart, iets groter als een koolmees. Meestal zit hij ergens verstopt tussen het struikgewas. Maar zijn geluid is in één woord prachtig. Ik zou er uren naar kunnen luisteren. Even was er een discussie over een plantje

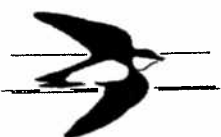
wat iets verder van ons vandaan groeide. Was het hondsdrif of was het kruipend zenengroen? Jos, Lies en de gids wilden het zeker weten en gingen kijken. Het was dus toch hondsdrif, maar toen ze terug liepen werden ze achterna gezeten door een kudde jonge zwartbonte koeien. Grote hilariteit natuurlijk. Toen we weer bij de boot kwamen waren al onze stoeltjes keurig droog gemaakt. Wat een service. De mensen waren inmiddels ook weer opgedroogd en de temperatuur ging beetje bij beetje omhoog, al was het nog niet om naar huis te schrijven. Dat deden we dan ook niet. De boot had af en toe moeite om door het water te komen omdat het laagwater was. Bij oostenwind loopt als het ware de Biesbosch leeg. Als de boot de grond raakte zag je de modder omhoog dwarrelen. "Gemuurd" wordt dat blijkbaar ook wel genoemd. Het gedeelte waar we voeren heette de Maltha. Ook kwamen we langs de St Jansbrug. Hier is in de tweede wereldoorlog omgevochten. Het was een onderduikgebied en een vluchtroute van noord naar zuid. De Polen waren de eerste bevrijders.

We maakten nog een korte wandeling met uitzicht over de polders. Ook kwamen we langs een gebied vol met knotwilgen, wat een aparte indruk maakte. Soms groeide er gewoon een vlier in de knotwilg en het wilgehaantje hebben we mooi kunnen bewonderen. De heenweg gingen we vooral door brede waterwegen en terug kwamen we meer door smallere kreekjes, dit in tegenstelling tot vorig jaar, toen voeren we precies andersom. Na de boottocht hebben we met zijn allen nog wat gedronken en kregen de gidsen een Ujese Kruisheer (een soort gebak) mee naar huis. Peter nog bedankt voor de organisatie, want als vogelwacht kwamen wij weer in een gespreid bedje! Al met al vielen het aantal soorten toch nog mee, want we mochten meer dan vijftig soorten noteren.

Waargenomen soorten:

Nachtegaal, groenling, grote bonte specht, reiger, winterkoning tjiftjaf, vink, koekoek, meerkoet, zwartkop, wilde eend, gekraagde roodstaart, fitis, nijlgans heggemus, grasmus huismus, aalscholver, pimpelmees rietgors scholekster, zilvermeeuw, koolmees slobbeend, krakeend rietzanger, bergeend, visdief, oeverzwaluw, grauwe gans, kuifeend, tafeleend, kievit, lepelaar, tuinfluiter, vrouwtje blauwe kiekendief, staartmees, groenpootruiter, gierzwaluw, putter, koekoek, kleine karekiet, knobbelzwaan, witte kwikstaart, vlaamse gaai, roodborst, fazant, merel, spreeuw, huiszwaluw, buizerd, bruine kiekendief.

Liesbeth Verkaar

Zeldzame futen op het Hemelrijk - Volkel

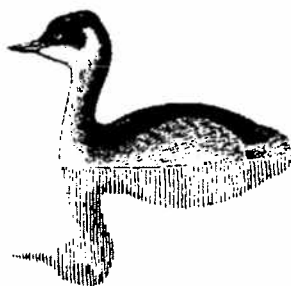
Hemelrijk Volkel, een recreatieterrein dat in heel Nederland bekend is en zelfs op internet terug te vinden is. Daar moet toch een aardig stukje ontstaansgeschiedenis over te vinden zijn... Niet dus. Ik heb bibliotheek Uden en het Internet afgestruind om wat details te kunnen vertellen over het ontstaan van deze zandwinning, de ontwikkeling ervan en de huidige natuur- en landschapswaarden. In alle informatie kun je lezen hoe fijn je er kunt zwemmen en surfen, hoe leuk de kinderen er kunnen spelen en hoe gezellig de eetgelegenheid is. Nergens wordt gerept over de waarde van dit gebied voor de natuur. Dat is jammer, want op 1 mei bleek wel dat dit een plas is waar van alles te ontdekken is.

Direct bij aankomst hadden we het unicum van het Hemelrijk in beeld: de Geoorde Fuut. Er waren twee of drie paartjes Geoorde Futen aanwezig, die zich gemakkelijk lieten bewonderen. Dit is uniek omdat er in heel Nederland slechts 200 broedparen van voorkomen. Dit voorjaar zijn ze voor het eerst op het Hemelrijk te zien. De Geoorde Fuut is een schaarse broedvogel die uitsluitend leeft op het water. Hij onderscheidt zich van de gewone Fuut door de zwarte hals en zijn hoge voorhoofd. Verder wijst zijn snavel omhoog, in tegenstelling tot de snavels van andere futen. Hij heeft zijn naam te danken aan zijn opvallende goudgele oorpluimen. Als hij zich tussen zijn vleugels krabt laat hij een prachtig rode buik zien. Hoewel zijn gele oorpluimen zonder meer een mooi kenmerk zijn, vind ik de namen die buitenlanders hem geven toch zeker zo typerend. Buiten Nederland is zijn naam gebaseerd op het feit dat hij de enige fuut is met een zwarte hals. Vandaar de namen Black-necked Grebe, Schwarzhalstaucher, Grèbe à cou noir en Svarthalsad dopping. Ook de wetenschappelijke naam, *Podiceps nigricollis*, verwijst naar dit kenmerk. (*Podiceps* = Fuut, *nigri* = zwart, *collis* = nek). Bron: Petersons vogelgids.

We hebben een mooie wandeling rond de plas gemaakt waarbij we over zandstrandjes en grasvelden liepen en bosjes en ruigtes doorkruisten. Geen wonder dat hier een grote variatie aan vogels aanwezig is. Naast de Geoorde Fuut hebben nog vele andere soorten zich laten zien of horen. Als ik hier een opsomming van geef, kan iedereen zich vast wel een voorstelling maken van deze avond: Boerenzwaluw, Buizerd, Dodaars, Fitis, Geelgors, Geoorde Fuut, Houtduif, Kleine Plevier, Koekoek, Kuifeend, Meerkoet, Merel, Nijlgans, Oeverloper, Oeverzwaluw, Roodborst, Scholekster, Tjiftjaf, Torenvalk, Vink, Witte Kwikstaart, Wulp, Zomertortel.

Na een wandeling van ruim anderhalf uur smaakte het kopje koffie van Ton Derks (eigenaar Hemelrijk, Red.) uitstekend. We hebben nog even nagebabbeld in het paviljoen, waarna iedereen huiswaarts ging.

Esther Maas

Kerkuil in 1999 in Noord-Brabant

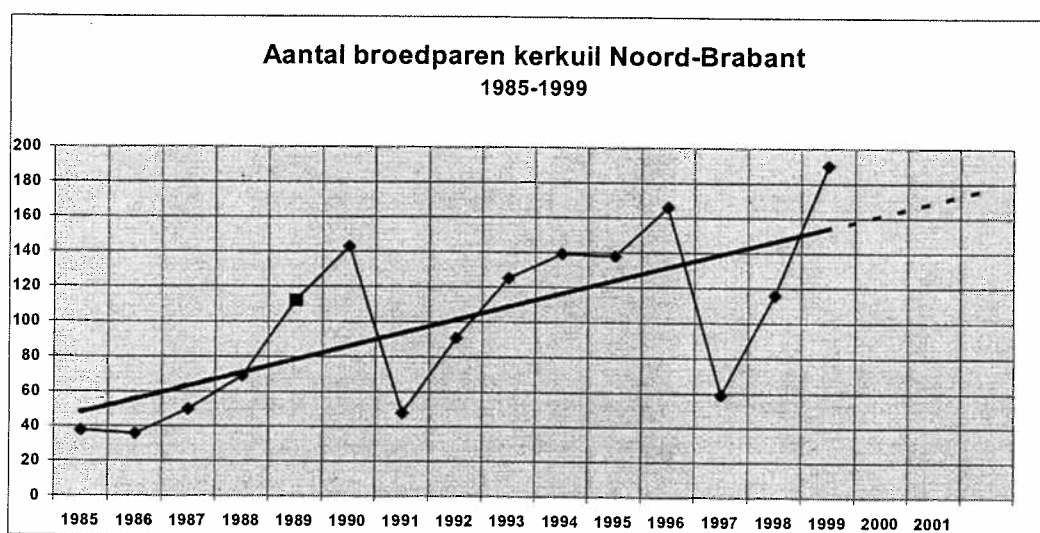
Als je de tabel bekijkt zie je dat 1999 tot nu toe het succesvolste jaar is geweest voor het broeden van kerkuilen in onze provincie.

Tabel: Aantal broedparen kerkuilen in Noord-Brabant vanaf 1987

Jaar	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Aantal	50	80	112	148	48	95	127	139	144	170	59	132	195

Niet alleen in onze provincie maar ook voor heel Nederland hebben er in 1999 nog nooit zoveel paren gebroed. Met 1699 broedparen waren dit er aanzienlijk meer dan in 1998 toen er 1140 paren werden geregistreerd. De trouwe lezer van ons Bruijsel weet dat kerkuilen piek- en daljaren hebben wat betreft broeden. Dit heeft te maken met het voedselaanbod wat hoofdzakelijk uit muizen bestaat. Om de zoveel jaren zie je een piek en dal in het aantal aanwezige muizen. Zo ook zie je pieken en dalen in het aantal broedende kerkuilen. 1999 was dus een piekjaar.

Uit de onderstaande grafiek komt dit nog mooier tot uiting.

Piekjaren zijn dus 1990, 1994, 1996 en 1999. Daljaren 1986, 1991 en 1997.

Het is heel spannend hoe het nu in 2000 zal verlopen. Normaal gesproken zal het een daljaar zijn maar er zijn berichten dat het wel meevalt. Misschien krijg je hetzelfde als in 1994/1995 toen het dal werd uitgesteld. Ondanks de daljaren vertoont de kerkuil in onze provincie een toename wat blijkt uit de dikke zwarte streep die het gemiddeld aantal broedparen aangeeft. Hier zie je een stijgende tendens wat dus inhoudt dat het zoetjes aan beter gaat met de kerkuil. Dit is vooral aan de vogelwerkgroepen te danken die ervoor gezorgd hebben dat er weer nestelgelegenheid (in de vorm van kerkuilenkasten) voor de kerkuil is. Ook zie je hier en daar enige biotoopverbetering waardoor de kerkuil weer in aantal kan toenemen.

Eerste keer broeden

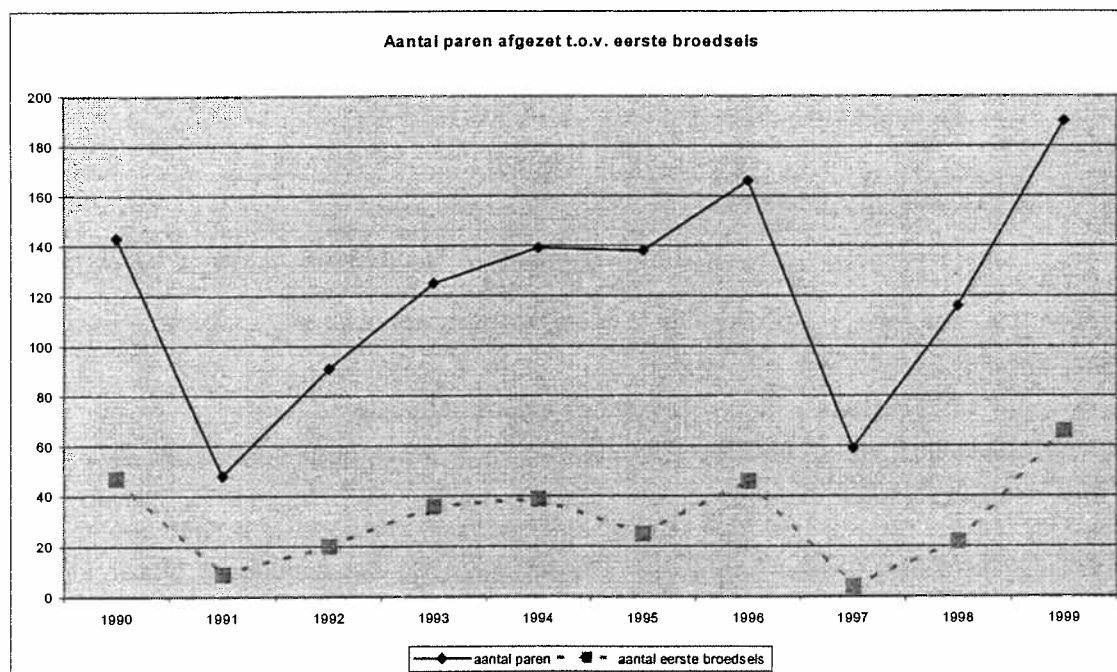
Zoals bekend varieert het broeden van de kerkuil sterk. Er zijn piek- en daljaren afhankelijk van de hoeveelheid beschikbare voedsel. In daljaren valt het op dat alleen maar kerkuilen tot broeden komen die al meerdere jaren op dezelfde standplaats aanwezig zijn. Dit zijn dus exemplaren die in tijden van schaarste hun gebied toch zo goed kennen dat ze tot broeden komen. In piekjaren daarentegen zie je dat er vele nieuwe paren met broeden beginnen. Interessant is het om te weten hoe de relatie van nieuwe broedparen zich verhoudt ten opzichte van het totaal aantal broedparen van een broedjaar. Hiervoor heb ik de gegevens vanaf 1985 tot en met 1999 bekeken waarbij ik van 1990 ben gaan kijken hoeveel paren er nu voor de eerste keer zijn gaan broeden. Bewust zijn hierbij de eerste jaren (1985 t/m 1989) buiten beschouwing gelaten omdat slecht bekend is of deze broedparen niet eerder zijn begonnen met broeden.

Tabel: Aantal paren die voor de eerste keer hebben gebroed t.o.v. totaal aantal paren

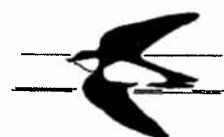
jaar	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
aantal paren	143	48	91	125	139	138	166	59	116	190
aantal eerste broedse	47	9	20	36	39	25	46	4	22	66
% t.o.v. totaal	32,9%	18,8%	22,0%	28,8%	28,1%	18,1%	27,7%	6,8%	19,0%	34,7%
piek- /daljaar	piek	dal					piek	dal		piek

Uit de tabel is al op te maken dat in piekjaren er verhoudingsgewijs veel nieuwe broedsels zijn en dat in daljaren er weinig nieuwe broedplaatsen bijkomen.

Grafiek

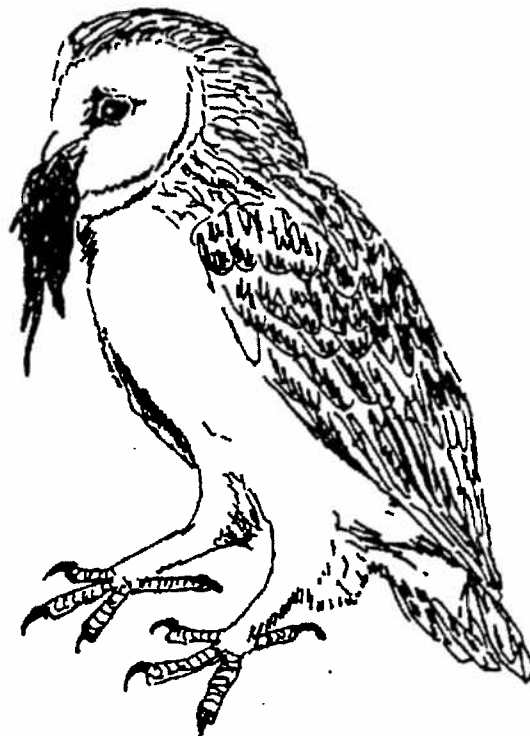
In de grafiek komt dit nog mooier tot uiting. Het blijkt dat de trend van nieuwe broedparen zich precies verhoudt met het totaal aantal broedparen. Dit houdt dus in dat in piekjaren ongeveer 1/3 deel van het totaal aan broedparen uit nieuwe broeders bestaat en dat dit in daljaren kan teruglopen tot maar 7%. De grote groei in piekjaren wordt dan ook

voornamelijk gevormd door paren die voor de eerste keer een nieuwe broedplaats innemen (ik ga ervan uit dat dit meestal paren zijn die voor de eerste keer broeden.) Andersom beredeneerd betekent het dat in piekjaren het aantal ervaren broeders uit ongeveer 70% bestaat en dat dit in daljaren oploopt tot 80-90%.

Op dit moment zijn we al weer begonnen met controleren. Gelukkig weet ik nu al dat er bij Leo Roovers en Kees Nikkelen kerkuilen broeden. De verwachting dat 2000 een slecht jaar zal zijn is, zoals we het nu zien, waarschijnlijk niet waar. Laten we het hopen dat er dit jaar nog minstens net zoveel broeden als in 1999. Het zou het voortbestaan van de kerkuil in Nederland alleen maar versterken. Hierover in het volgende Bruijsel wellicht meer.

Coördinator Werkgroep Kerkuilen,
John Hermans

Weidevogels en vrijwillige weidevogelbescherming

Weidevogels in Nederland

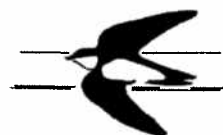
Door de eeuwen heen is in Nederland een agrarisch cultuurlandschap gecreëerd dat bijzonder geschikt is voor weidevogels. De vochtige graslanden vormen een zeer goed broedbiotoop voor soorten als grutto, tureluur en kievit. Naast graslanden benutten weidevogels ook graag akkers om te nestelen, waarbij openheid een voorwaarde is. In Brabant broeden kieviten en scholeksters zelfs bij voorkeur op akkers. Dankzij deze gunstige omstandigheden broedt een belangrijk deel van de Europese populatie van grutto, scholekster en kievit in Nederland.

Weidevogels en de intensivering van de landbouw

De laatste decennia hebben ontwikkelingen in de landbouw de leefomstandigheden van de weidevogels ingrijpend gewijzigd. In eerste instantie profiteerden de vogels van de schaalvergroting en intensievere bewerkingen. Zo nam dankzij de aanwending van grotere hoeveelheden (drijf)mest de hoeveelheid voedsel in de bodem toe. Door ruilverkavelingen ontstonden op de Brabantse zandgronden geschikte broedgebieden. De balans sloeg echter al gauw in negatieve zin door. Met steeds grotere en snellere machines wordt het land steeds vroeger en frequenter bewerkt waarmee de vogels de tijd om hun eieren uit te broeden en jongen groot te brengen wordt ontnomen. Nesten worden ondergeploegd of sneuvelen bij de mestinjectie. Doordat de eerste snee gras tegenwoordig al in april wordt binnengehaald, de periode waarin er zowel veel nesten als pasgeboren kuikens in het hoge gras zijn, vindt onder de weidevogels een slachting plaats. De geluksvogels moeten het zonder dekking, beschutting en voedsel stellen – insecten in het gras – en hun overlevingskansen zijn gering. Tenslotte is de mechanisatie gepaard gegaan met een verlaging van de grondwaterstand. De toplaag van de bodem is uitgedroogd en verhard. Voor vogels met een fijne snavel, zoals de grutto, wordt het voedsel daardoor onbereikbaar. Het reproductiesucces van de weidevogels is door de intensivering van de landbouw zodanig onder druk komen te staan dat de jaarlijkse verliezen niet meer gecompenseerd worden, resulterend in een daling van de stand. Zeer kritische soorten zoals kemphaan, zomertaling en watersnip hebben zich niet aan kunnen passen aan de snel gewijzigde omstandigheden en zijn reeds (nagenoeg) als broedvogel uit het agrarisch gebied verdwenen. Andere soorten die minder hoge eisen stellen aan hun broedbiotoop komen nog wel voor in het agrarisch gebied maar de stand staat onder druk. Het gaat om soorten als grutto, tureluur, wulp, slobbeend, veldleeuwerik en graspieper. Kievit en scholekster zijn het best in staat gebleken zich aan te passen, maar met de voortschrijdende intensivering in de landbouw dreigen ook deze soorten het moeilijk te krijgen.

Vrijwillige weidevogelbescherming in Brabant

Om het tij te keren en weidevogels voor Nederland te behouden is in 1993 Project Weidevogels van start gegaan. Uitgangspunt van het project is dat veel nesten en jongen onbedoeld sneuvelen. Boer en loonwerker hebben het in het voorjaar te druk om de nesten op te sporen. Wanneer zij hulp krijgen van vrijwilligers die de nesten opsporen en met bamboestokken markeren dan zijn boeren en loonwerkers over het algemeen best bereid de nesten bij de bewerkingen te ontzien. Om samenwerking tussen boeren en vrijwilligers tot stand te brengen is in elke provincie een coördinator weidevogelbescherming

aangesteld. In Brabant, waar weidevogelbescherming geen traditie is, begon de opbouw van het netwerk van weidevogelgroepen met de aanstelling van een coördinator in 1995. Het project is een groot succes geworden. In vijf jaar tijd zijn in de meeste weidevogelrijke gebieden vrijwilligersgroepen opgericht; inmiddels ruim 40. Anno 2000 doen ongeveer 500 vrijwilligers en 800 boeren in Brabant mee. Dankzij de gezamenlijke inspanning van boeren en vrijwilligers zijn in 1999 ruim 3.300 nesten opgespoord waarvan er meer dan 2.300 uitkwamen. 73,8% van de legsels waarvan het resultaat bekend was kwam uit. Het streefcijfer voor het op peil houden van de populatie is 70%. De resultaten waren dus bevredigend.

Provinciale ondersteuning van vrijwilligersgroepen

Veel mensen die zich de afgelopen jaren aanmeldden hadden slechts een geringe vogelkennis en geen ervaring met het opsporen en beschermen van nesten. Deze vaardigheden moeten worden aangeleerd en daarbij krijgen de vrijwilligers veel steun van de provinciale coördinator, die theoriecursussen verzorgt, en veldmedewerkers die met groepjes vrijwilligers op pad gaan en hun in de praktijk uitleg geven over alles wat met weidevogelbescherming te maken heeft (opsporen, markeren en beschermen van nesten, overleg met de boer en verwerking van de nestgegevens). Groepen worden ondersteund met veel voorlichtingsmateriaal waaronder het provinciale jaarverslag en enkele prachtig geïllustreerde brochures. Door middel van nieuwsbrieven en enkele vergaderingen en excursies onderhouden de groepen het contact met elkaar.

Wat houdt het vrijwilligerswerk in?

Ook bij u in de buurt zijn geschikte weidevogelgebieden te vinden en er zijn reeds enkele groepen actief. Er is echter nog altijd behoefte aan nieuwe vrijwilligers. Alvorens u aanmelding overweegt is het goed te weten wat er van u wordt verwacht. De beschermingsactiviteiten beslaan het gehele voorjaar van begin maart tot en met eind mei. Tenminste één maal per week legt u in kleine groepen een ronde af door het door de groep geselecteerde zoekgebied. Tijdens die ronde worden nesten opgespoord en vinden zo nodig beschermingshandelingen plaats zoals het afdekken en verleggen van nesten. Tijdens de piek in het broedseizoen in april vinden mogelijk meerdere bezoeken per week plaats in overleg met de boer. Over het algemeen duurt een bezoekeronde 2 – 3 uur. Een verrekijker is onmisbaar, maar u hoeft bepaald geen vogelkenner te zijn om mee te kunnen doen. Komende winter worden namelijk weer op diverse plaatsen cursussen verzorgd en een veldmedewerker of ervaren vrijwilliger zal in het voorjaar van 2001 de nieuwe mensen begeleiden.

Aanmelding als vrijwilliger

Als u na het lezen van dit artikel enthousiast geworden bent over vrijwillige weidevogelbescherming en denkt in het voorjaar voldoende tijd te hebben dan hoop ik dat u zich zult aanmelden als vrijwilliger. Dit kunt u doen door contact opnemen met de Brabantse weidevogelcoördinator, Jeroen Bijleveld, tel. 013-5809818.

Jeroen Bijleveld,
Coördinator weidevogelbescherming in Noord-Brabant

Wetenswaardigheden ...

Zeearend keert na duizend jaar weer terug in de Biesbosch

Gaat de zeearend weer in Nederland broeden? Boswachter Dirk Feij van de Biesbosch sluit het niet uit. Het gaat goed met de zeearend, de enorme vogel wordt steeds vaker in Nederland gesignaleerd. Sinds half oktober 1999 hangen er weer twee zeearenden in de lucht boven de Biesbosch. Ook natuurgebieden als het Verdrongen land van Saeftinghe, de Oostvaardersplassen en het Lauwersmeer zijn in trek bij de vogel. De meeste vogels komen uit Noord-Duitsland naar Nederland. De kans bestaat dat ze weer in Nederland gaan broeden. Dat is de laatste duizend jaar niet meer gebeurd. Er zijn hier op een paar locaties in Nederland wel fossiele resten gevonden van de vogel.

Bron: Brabants Dagblad, 4 december 1999

Hoge vlucht buizerd

Van alle roofvogels is de buizerd misschien wel de bekendste. Oja, die roofvogel die 's winters zo geduldig op paaltjes langs autowegen zit, of oja, die roofvogel die 's zomers hoog de lucht in schroeft. De buizerd heeft in 25 jaar zijn populatie in Nederland vervijfvoudigd. In 1972-1977 broedden er ongeveer 1650 paren. Vorig jaar waren er naar schatting minstens achtduizend paren. Zijn opmars is deels te danken aan zijn opportunistische karakter. Hij is er zo eentje die zich gemakkelijk aanpast qua voedsel en broedplek. Zo broedt hij in de Hollandse veenweiden soms zelfs op de grond. Opmerkelijk is dat de buizerd het op de Veluwe minder goed doet. In armetierige dennenbossen is schraalhans kennelijk keukenmeester. Mogelijk speelt de verminderde populatie van het konijn daar een rol bij.

Bron: Brabants Dagblad, 15 maart 2000

Fluctuerende fuut

De geoorde fuut vestigde zich pas deze eeuw als broedvogel in Nederland. Dit hangt mogelijk samen met het verdwijnen van het oorspronkelijk broedbiotoop, de steppemeren in zuidelijk Rusland. Bij ons vormen duinmeren, ondiepe plassen en vennetjes hun leefgebied. Geoorde futen leven onder andere van insecten en vis. De soort reageert sterk op veranderingen in zijn leefgebied en is vooral kwetsbaar voor droogte. Hierdoor kan het aantal broedparen van deze Rode-Lijstsoort sterk fluctueren. In 1995 bijvoorbeeld kwamen 275 paartjes tot broeden, in 1991 slechts 80 tot 100.

Bron: Vogelnieuws, december 1999

Noot: Dit jaar zijn voor de eerste keer op het Hemelrijk een aantal paartjes geoorde futen waargenomen. Nog mooier is dat ze op dit moment op het Hemelrijk aan het broeden zijn met minstens twee paartjes. Als je kijkt naar het weinige aantal paartjes wat in Nederland broedt is dit een prachtige verrijking van een broedvogel in onze omgeving. Te hopen valt dat het niet alleen bij dit jaar blijft.

Natuurbeheer met het geweer

Voor ons als natuurbeschermers staat buiten kijf dat jacht een verwerpelijke vorm van natuurvernietiging is. Het jagersargument dat iemand de rol van de uitgestorven grote zoogdieren moet overnemen is al dikwijls ontzenuwd. Als je verstand hebt van biologische principes weet je dat schieten de slechtst mogelijke oplossing is van alle mogelijke beheersmaatregelen. Dat er in het buitenland nog erger aan toe gaat dan in Nederland zie je in onderstaande tabel.

Soort	Land	Aantal geschoten dieren	
Kievit	Frankrijk	1.200.000	
Veldleeuwerik	Frankrijk	1.500.000 tot 5.000.000	
Zomertaling	Frankrijk	10.000	
	Italie	30.000 tot 50.000	
Kwartel	Frankrijk	640.000	
	Italie	500.000 tot 600.000	
	Griekenland	400.000 tot 700.000	
	Spanje	1.700.000	
Goudplevier	Frankrijk	50.000 tot 60.000	
Houtsnip	Duitsland	25.000 tot 40.000	
	Italie	800.000	
	Griekenland	500.000 tot 1.000.000	
	Frankrijk	1.300.000	

(Bron: nieuwsbrief EFAH)

Aan de hand van zo'n tabel zie je waarom er in ons land steeds minder veldleeuweriken en zomertalingen zijn. Bovendien mag het een wonder heten dat wij in de Maashorst nog kwartels hebben als je bekijkt hoeveel er alleen al in Spanje geschoten worden.

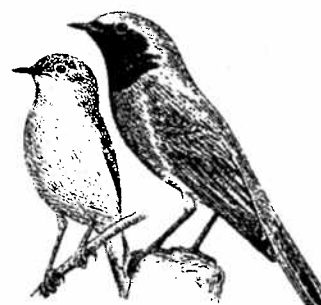
Bron: Argus - nummer 1, maart 2000

IJsselzwerper Heilige Ibis

De kwakkelwinter blijkt de reden dat her en der aan de IJssel de zeldzame Heilige Ibis opduikt. Het is waarschijnlijk de eerste keer dat er in ons land zo'n ooievaars-achtige vogel heeft overwinterd. Ook de Roerdomp en de IJsvogel profiteren van de zachte winters. Men vermoedt dat het hier om een jong, niet geringd exemplaar gaat, afkomstig van een kolonie bij Nantes in Frankrijk. Een groot aantal leden van Vogelwacht Uden hebben tijdens de IJselexcursie van 26 maart jl. deze zeldzame vogel van nabij kunnen aanschouwen!

Bron: De Gelderlander, april 2000

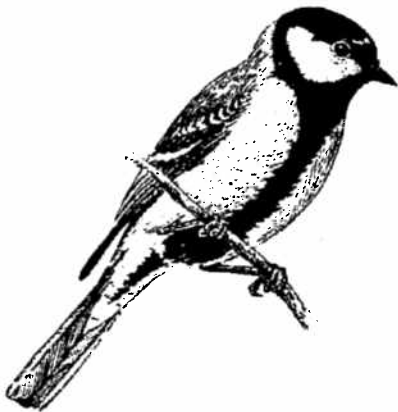
John Hermans

Onze "dieren"-tuin

Die tuin, hoe groot is hij nou helemaal? Hooguit acht bij vijf meter. En wat daar te zien is! Je gelooft soms je eigen ogen niet. Vorige maand, maart, waren de sijsjes heel actief. Ze smulden van, in een boom opgehangen, pinda's. En hoewel er voldoende te halen viel, moest er toch nodig om gevochten worden. Het geruzie eindigde met een knal tegen het kamerraam en de verliezer lag voor Pampus op de stoep. Wij hebben het slachtoffer binnengehaald en eerste hulp verleend. Toen hij weer wat tot zijn positieven kwam hebben we hem voorzichtig buiten gezet. Daar heeft hij, in een vlinderstruik, nog geruime tijd verdwaasd voor zich uit zitten kijken alvorens weg te vliegen.

Er hangen twee nestkastjes. Eentje voor de pimpel- en eentje voor de koolmezen. Ze worden regelmatig bezocht door potentiële bewoners. Een winterkoninkje, dat ook een kijkje kwam nemen in de koolmezenkast, werd met veel kabaal weggejaagd. Vooral de laatste weken scharrelt er ook een huismuis door de tuin. Razendsnel is dat beestje. Vorig jaar werd met het opnieuw betegelen van het terras een muizennestje gevonden met drie babytjes. 's Avonds heb ik de kleintjes, in een oude ijsdoos met krantensnippers, terug in de tuin gezet. De dag daarna bleek, door sporen in het zand op de pas betegelde stoep, dat moedermuis haar kindjes had opgehaald. Voor een muizenplaag in de tuin hoeven we niet bang te zijn. In de buurt zitten voldoende katten om het aantal muizen op een acceptabel peil te houden. Onze tuin wordt ook vaak bezocht door turkse tortels en houtduiven. Tot onze grote verbazing scharrelde er sinds 29 maart een merelkindje door de tuin. Het werd regelmatig gevoerd door pa of ma. Dan weer om eten bedelen, dan weer slapen wisselden elkaar af. Een enkele keer ging hij bij de burens een kijkje nemen, onder de schutting door, maar in die tuin zijn weinig struiken om te schuilen. Hij was dan ook meestal snel weer terug. Als extraatje had ik een schaalte met meelwormen in de tuin gezet. Maar

meneer en mevrouw merel keken er niet naar om. Ook de houtduiven hebben dat gefriemel in het schaalte op een afstandje bekeken en gingen er maar snel vandoor. Ze hadden er geen boodschap aan. Na een nachte regen lagen de wormen in het water. Ik heb ze toen maar "afgegoten"; ze waren nog niet verdronken. Er staat al jaren een "merelbad" dat dankbaar door de vogels wordt bezocht. Vorige week heb ik er nog een hommeltje uitgevist. De hommeltje was erg groot, twee gele streepjes op zijn lijf en een witte stuit. In het hommeltboek konden we hem niet vinden. Toch een akkerhommel? Waarom zien die beesten er in het echt toch weer anders uit dan in het boek? Hij heeft overigens zijn escapades in het water overleefd

en zoemt nu weer braaf door de tuin. Een van de pimpelmeesjes had nestmateriaal bij zich, een sliert boomschors of iets dergelijks. Hij had duidelijk moeite om het door de opening van het nestkastje te krijgen. Even later nam hij het weer mee naar buiten. Dus duidelijk niet goedgekeurd. Nu de koolmeesjes nog. Gaan ze ook bij ons nestelen? Het zou leuk zijn. Hoe meer "dieren"zielen hoe meer vreugd. Volop leven dus en veel genieten want elk moment van de dag valt er wel iets "beestachtigs" te beleven.

Adrie Nijssen

Op stap in de Udense jungle - St. Annabosje

Iedereen had de lente in de bol. En dat was te merken. Tijdens de eerste avondwandeling van het seizoen (17 april jl., Red.) werd al meteen een poortgrendel aangezien voor een steenuiltje. Gelukkig waren er nog een paar zo snugger dat ze dit recht konden zetten. Maar het geeft te denken over de inventarisaties. Een onzer beste vogelaars heeft zelfs een bouwlamp wel eens voor een buizerd aangezien. Gelukkig is het nog niet zo druk in de lucht met vliegtuigen.

Echte vogels hebben we overigens ook wel waargenomen. Door een laatkomer was op de parkeerplaats een koekoek gehoord. Even verderop ontdekten we roodborsttapuitjes. Een buizerd werd opgejaagd door kieviten. Vervolgens doken we het natte bosje in. Sommigen waren zo slim geweest laarzen aan te doen. Het nadeel bleek wel te zijn dat als je daarmee in de modder zakt, deze in de laars blijft staan. Het was afwachten dat er iemand plat op zijn bek languit in de rode (ijzerhoudende) blubber zou vallen. Hierover uitsluitel aan het einde van dit verhaal. We hoorden in de verte duidelijk een groene specht, die vooral opvalt door zijn rode kuifje. Echte vogelkenners blijken altijd vooral geluk te hebben. Want bij het opzetten van de telescoop, bleek hij de specht meteen in het vizier te hebben. Overigens, niet dat hij erop geschoten heeft. Het beestje bleef de hele tijd netjes op dezelfde plaats zitten. Vervolgens zijn we bovenop de breuk door in zuidelijke richting gewandeld. Allengs werd de spanning om te snijden, want we moesten allerlei spectaculaire sprongen maken om een beetje droog te blijven, wat steeds minder vogelaars lukte. Maar nog steeds ging niemand languit in de rode drek. Uiteraard kwamen we in deze jungle op Udense maat de nodige gevilde vogels tegen. Ook jonge vogeltjes in de dop. Tenminste wel de dop, maar niet meer het vogeltje, want het meeste eerste gebroed moet er door te weinig beschutting van bladeren aan geloven. Vooral hun eigen soortgenoten, maar dan van ander pluimage hebben het op hun leven gemunt. Net mensen. De zwartkopjes waren inmiddels al wel aangekomen vanuit hun wintervakantie. De in zang sterk gelijkende tuinfluitertjes nog niet. Moeten we geloven.

Ook de laag bij de grondse natuur was prachtig. Zeldzame bosanemonen, look zonder look, en een plantje, waarvan ik de naam nog even tegoed moet houden. Wat ik wel weet is dat iemand wel verdacht goed wist dat de knolletjes goed waren voor aambeien. En nog steeds was niemand echt vol in de rode derrie gevallen. Maar het hoogtepunt zat zoals altijd weer in het staartje. In dit geval was dit donkerbruin. Namelijk juist voor vertrek werd hoog in de populieren op een nest een broedende buizerd ontdekt. Nagenoeg niemand had dat ooit gezien. Overigens met een gewone verrekijker heb je ook geen schijn van kans. Dus de vizieren hierop gericht en iedereen had alle tijd om deze waarneming in zijn persoonlijke dagboekje bij te schrijven. Dit kleine Annabosje met zijn uitloper is een prachtig begin van het gluurseizoen als de avonden nog vrij vroeg invallen.

Jos van Hezewijk

ATLASPROJECT 2000

Dit is weer het laatste jaar voor het atlasproject, dat vanuit SOVON georganiseerd is. De afgelopen twee jaar hebben wij als Vogelwacht Uden een drietal atlasblokken geïntervieweerd voor SOVON, te weten:

Bloknummer 45-37: Maashorst Uden

Bloknummer 45-47: Uden-centrum en omgeving

Bloknummer 45-48: Odiliapeel en omgeving (inclusief Vliegbasis)

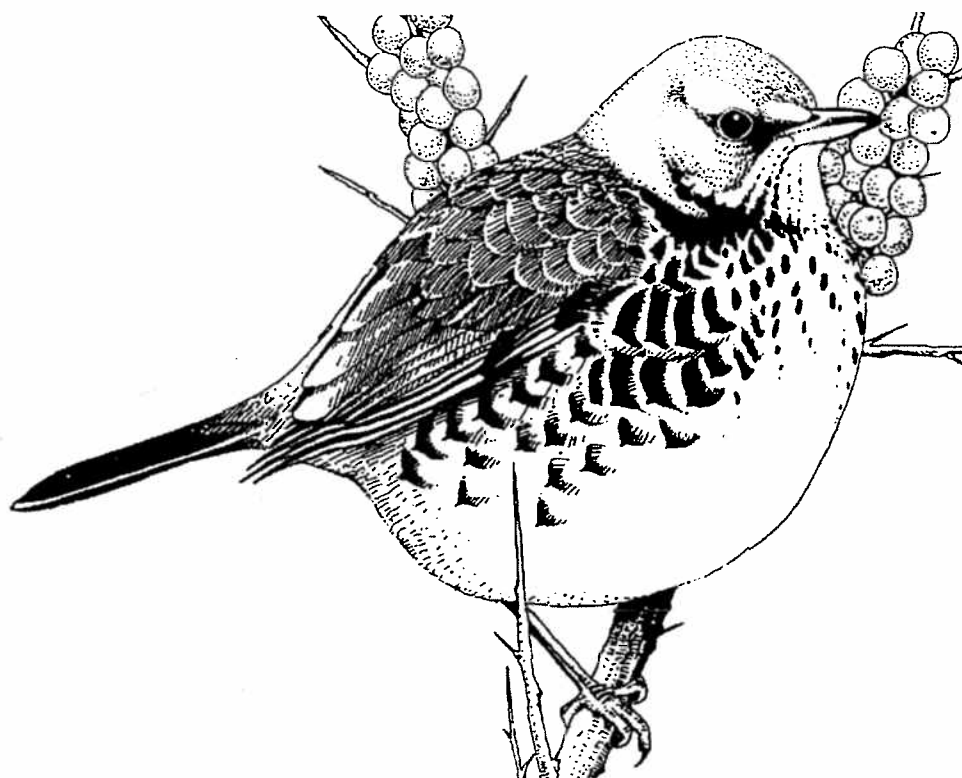
Dit jaar hebben we nog één atlasblok te gaan, nl. bloknummer 45-38 (Mill en omgeving).

Deze atlasblokken zijn 5 x 5 kilometer, SOVON heeft hierin acht losse kilometerblokken (1 x 1 kilometer) aangegeven. Deze acht blokken zijn in het voorjaar twee keer

geïntervieweerd. Een compleet beeld van het aantal broedvogels geeft deze inventarisatie niet. Het komend jaar kunnen we nog gebruiken om de soorten eventueel aan te vullen.

Aan eenieder de vraag om eens goed naar onderstaande lijst te kijken of er nog soorten ontbreken die de afgelopen twee jaar (of dit jaar nog) als broedvogel in dat gebied zijn gezien of gehoord. Geef hierbij op om welke soort het gaat en de exacte locatie waar deze zich bevond. Aanvullende waarnemingen in het complete atlasblok zijn dus van harte welkom!

Peter van de Braak, inventarisatiewerkgroep, tel.0413-253586, of
p.w.m.vandebraak@kpn.com

Soort	45-37	45-47	45-48	Soort	45-37	45-47	45-48
Aalscholver			X	Kruisbek			
Blauwe Reiger	X	X	X	Kuifeend			
Boerenwaluw	X	X	X	Kuifmees	X	X	X
Bonte Vliegenvanger	X			Kwartel	X		X
Boomklever	X			Manderijneend		X	
Boomkruiper	X	X	X	Matkop	X		X
Boomleeuwerik	X		X	Meerkoet		X	
Boompieper	X		X	Merel	X	X	X
Boomvalk				Nachtegaal			
Bosrietzanger				Nachtzwaluw	X		
Bosuil	X			Oeverzwaluw			
Braamsluiper		X		Paapje			
Buizerd	X	X	X	Patrijs	X	X	X
Dodaars				Pimpelmees	X	X	X
Ekster	X	X	X	Putter			
Fazant	X	X	X	Ransuil	X	X	X
Flitis	X	X	X	Rietgors			
Fluiter	X			Ringmus	X	X	X
Fuut		x		Roek	X	X	
Gaai	X	X	X	Roodborst	X	X	X
Geelgors	X	X	X	Roodborsttapuit	X		X
Gekraagde Roodstaart	X	X	X	Scholekster	X	X	X
Gele Kwikstaart			X	Sijs	X	X	
Gierzwaluw	X	X	X	Slobeend		X	
Glanskop				Soepeend		X	
Goudhaan	X	X	X	Sperwer	X	X	X
Goudvink				Spotvogel	X	X	X
Grasmus	X	X	X	Spreeuw	X	X	X
Graspieper	X		X	Sprinkhaanzanger			
Grauwe Vliegenvanger	X	X	X	Staartmees	X	X	X
Groene Specht	X	X	X	Stadsduif		X	
Groenling	X	X	X	Steenuil	X		
Grote Bonte Specht	X	X	X	Stormmeeuw			X
Grote Lijster	X	X	X	Tjiftjaf	X	X	X
Grutto			X	Torenvalk	X	X	X
Havik			X	Tuinfluiter	X	X	X
Heggenus	X	X	X	Turkse Tortel	X	X	X
Holenduif	X	X	X	Veldleeuwerik	X	X	X
Houtduif	X	X	X	Vink	X	X	X
Houtsnip	X			Waterhoen		X	X
Huismus	X	X	X	Wielewaal	X		X
Huiszwaluw		X		Wilde Eend	X	X	X
Kauw	X	X	X	Winterkoning	X	X	X
Keep			X	Witte Kwikstaart	X	X	X
Kerkuil				Wulp	X		X
Kievit	X	X	X	Zanglijster	X	X	X
Kleine Bonte Specht	X			Zilvermeeuw		X	
Kleine Karekiet		X		Zomertortel	X		X
Kleine Plevier				Zwarte Kraai	X	X	X
Kneu	X	X	X	Zwarte Mees	X	X	X
Koekoek	X	X	X	Zwarte Roodstaart	X	X	X
Kokmeeuw		X	X	Zwarte Specht	X		
Koolmees	X	X	X	Zwartkop	X	X	X

Vogelwacht - Winkel

Kijk eens goed in de winkel van de Vogelwacht. Er zijn altijd wel mensen in uw omgeving die u kunt verrassen met een van onderstaande cadeaus en/of praktische middelen. U steunt daarmee tevens het werk van Vogelwacht Uden e.o.

De doelstellingen van de winkel:

- Door verkoop van boeken, kaarten, cassettes en CD's met vogelgeluiden steeds meer mensen kennis en interesse bijbrengen voor het vogelleven.
- Door verkoop van nestkasten de vogels helpen bij het vinden van nestelplaatsen in de broedperiode. Het is bekend dat de huidige samenleving het vinden van genoemde plaatsen in de vrije natuur zeer bemoeilijkt. De moderne woningbouw, de monocultures en mechanisatie in de landbouw vernietigen en/of verstoren de geschikte biotopen. De koolmeeskast is overigens ook geschikt voor: pimpelmees, bonte vliegenvanger, ringmus, gekraagde roodstaart, zwarte mees, kuifmees, glanskop, matkop en boomklever.
De pimpelmeeskast voor zwarte mees, kuifmees, matkop en glanskop.
- Door verkoop van voederplanken de vogels in de koude, moeilijke periode te helpen bij het vinden van voedsel.

Adviezen:

- Verras eens een jarige in uw bekendenkring met een artikel uit de winkel. Bedenk dat velen in het verleden al werden verrast met het bekende peper en zoutstel of azijn en oliestel. Er is geen bos bloemen denkbaar die het qua levensduur kan opnemen tegen geluidsband of nestkast.
- Stel zo'n artikel eens als prijs beschikbaar bij speciale evenementen of wedstrijden.
- Maak aspirant vogelaars attent op de mogelijkheden van de winkel bij aanschaf van een boek "herkenning van vogels" en bij aanschaf van een goede kijker.

Meer willen weten over vogels? De winkel heeft diverse boeken in voorraad:

- * Bedreigde vogels f 7,50
- * Ja, natuurlijk f 12,50
- * Vogels van Midden Brabant f 12,50
- * Vogels onder dak f 19,95
- * Zakboek van Peter Hayman (herkenning van vogels) f 17,90
- * Lars Johnson (Europese vogels) f 65,00
(dit boek is wel leverbaar, doch niet op voorraad)
- * Vogelmonografieën f 6,00
De waterral (88 blz.), de blauwe reiger (79 blz.),
de bosuil (100 blz.), de kerkuil (77 blz.), de kleine rietgans
(64 blz.), de zilvermeeuw (95 blz.), de knobbelzwaan (95 blz.)

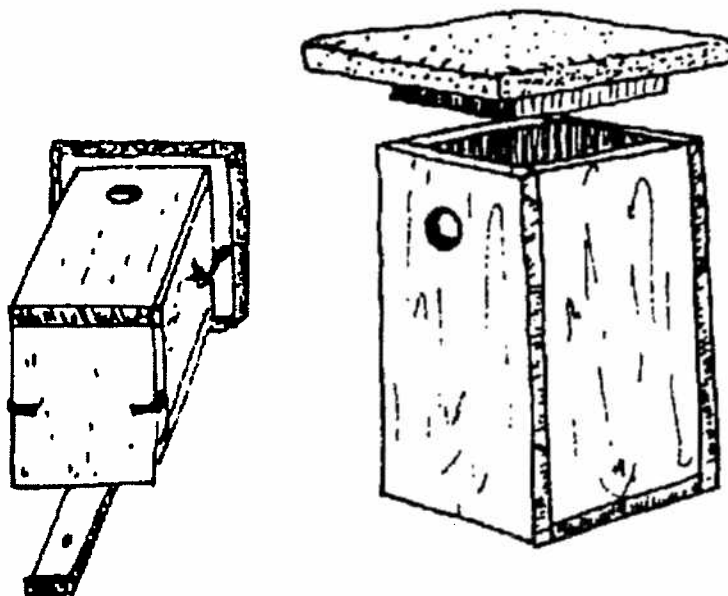
Andere artikelen:

- * Nestkasten van stevig materiaal f 10,00
Let op! het is nu de tijd ervoor !!
- * Voederplanken f 10,00
De plank kan worden opgehangen in een boom of balkon. De plank is zodanig gemaakt dat men de vogels appels, nootjes in een netje en vetbollen kan aanbieden.
- * Cassettes met vogelgeluiden (6 delen) per bandje: f 22,50
- * CD's met vogelgeluiden (deel 1 en 2) per deel: f 39,50
(een prachtig cadeau!)
- * Kaarten van uilen f 12,50
- * Poëzie album met plaatjes f 12,50
- * Postpapier met eend/uil f 8,50
- * Telefoonklappers f 5,95
- * Raamstickers (ter voorkoming van raambotsingen) f 3,50

Suggesties met betrekking tot uitbreiding van het winkelassortiment zijn bijzonder welkom.

Aad van Toor
Klaroenlaan 1 - Uden

Telefoon: 0413-264106 (voor afspraak, graag van tevoren even bellen)

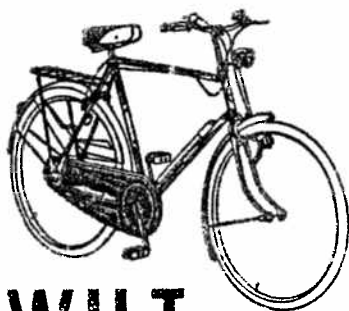

snijders metaal

SPECIAALZAAK METALEN-
IJZERWAREN-GEREEDSCHAPPEN

Kapelstraat 1, 5401 EC UDEN
Telefoon: 0413 - 262780

*tweewielers
en
reparaties*

WIM DE WILT

KERKSTRAAT 4 - UDEN - TEL.262620

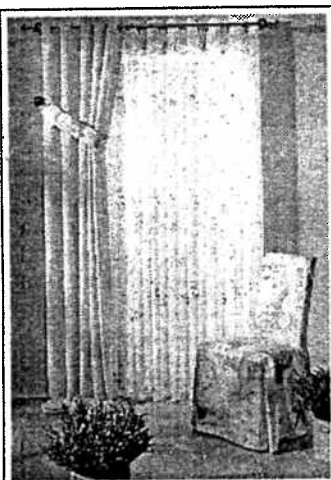
De Bruin

verzekeringen

Velmolenweg 87, 5401 HL Uden

Telefoon (0413) 330 999, Telefax (0413) 253 204

*Alle verzekeringen
en financiële diensten*

- Tapijt
- Vinyl
- Overgordijnen
- Binnenzonwering
- Behang
- Laminaat

VAN DER HELDEN

Piusplein 2
5402 EA Uden
Telefoon
0413-250510

VOOR SPORTIEVE KLEDING

W&L BRESSERS

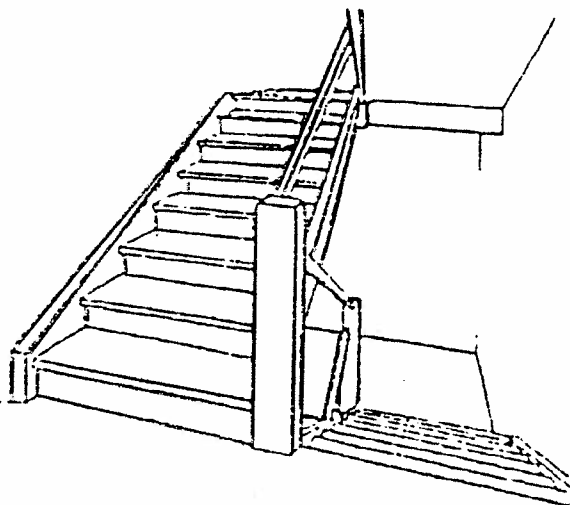
marktstraat 12 uden **mannenmode**

Th. Peters Machinale Timmerwerken

Het juiste adres voor kozijnen en trappen

Dorshout 6b
5462 GL VEGHEL

Tel.: 0413-352420
Fax.: 0413-354755

Beschermen helpt. Helpt u mee?

Want één op de vijf vogels wordt nog bedreigd!

De ooievaar is terug. Dat is natuurlijk goed nieuws. Maar zowel in Nederland als Wereldwijd groeit de Rode Lijst van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten nog steeds. Help mee, word lid en ontvang gratis een Zakgids Vogels of een Nestkast als welkomstcadeau.

Vogelbescherming
NEDERLAND

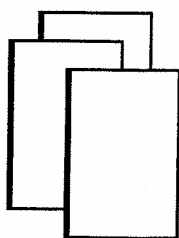
Ja, ik word lid voor f40,- per jaar (65+: f27,50) en ontvang elke 2 maanden gratis het tijdschrift VOGELS en één van de welkomstcadeaus. Hiernaast heb ik mijn keuze aangekruist.

Dhr./Mevr. _____

Adres: _____

Postcode: _____ Plaats: _____

Stuur deze bon naar Antwoordnummer 1974, 3700 WB Zeist.
Postzegel hoeft niet, mag wel.

boekhandel bert van der heijden

Sacramentsweg 4 • 5401 GR Uden • Tel. 0413-260907

WIJDEVEN VOF

groente & fruit - aardappelen - eieren - zuivel

Mgr. Bosstraat 3
5401 EA Uden
tel. 0413-263739
fax 0413-254361

FOTOGRAFIE

JETTEN

VOORUITSTREVENDE IN BEELD

DIGITAAL

(0413) 26 23 85 - MARKTSTRAAT 37 - 5401 GG UDEN

(0413) 33 16 67 - Veilmolenweg 169 - 5404 LC UDEN

FRANS KNOBBOUT

SLAGER

Drossaard 12, 5403 ET Uden Tel: 0413 - 267354

St. Josephplein 5
5428 GL Venhorst

BAKKER v.d VEN

Drossaard 57
5403 ES Uden

ACTIVITEITEN WERKGROEPEN VOGELWACHT UDEN E.O.

HET BESTUUR

Het bestuur verzorgt de algehele coördinatie van de vereniging, zij stimuleert tal van activiteiten en legt contacten met derden. Tevens organiseert het bestuur de ledenactiviteiten, zoals excursies, cursussen en dia-lezingen. Genoemde activiteiten worden mede uitgevoerd door middel van een aantal werkgroepen, te weten:

1. WERKGROEP INVENTARISATIE

De werkgroep Inventarisatie organiseert diverse vogeltellingert in de Maashorst. Genoemde inventarisaties hebben tot doel een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de vogelstand in een bepaald gebied. De verkregen informatie wordt ter beschikking gesteld aan het SOVON, Staatsbosbeheer en Gemeentes. Zij gebruiken de informatie ten behoeve van beheersplannen voor de Maashorst en de Wijstgronden.

Coördinator Peter van de Braak, tel.: 0413-253586

2. WERKGROEP OEVERZWALUWEN

Sinds 1986 heeft de Vogelwacht een kunstmatige oeverzwaluwenwand op de voormalige grindaafgraving "Hemelrijk" te Volkel. Men houdt zich bezig met de inventarisatie en registratie van de daar broedende oeverzwaluwen. Daarnaast wordt regelmatig onderhoud uitgevoerd aan de oeverzwaluwenwand en observatiehut. Voor geïnteresseerden heeft men een gratis brochure beschikbaar waarin alle details zijn vermeld.

Coördinator Marc Poulussen, tel.: 0413-274046

3. WERKGROEP UILEN

Het plaatsen en onderhouden van nestkasten in kerken, boerderijen en schuren is een van de belangrijkste taken van deze werkgroep. Momenteel heeft de werkgroep de beschikking over ca. 40 kerkuilenkasten, die verdeeld zijn over Uden, Volkel/Odiliapeel en Boekel/Venhorst. Daarnaast worden alle broedgegevens geregistreerd en aan de betreffende instanties doorgegeven. Het geven van advies en voorlichting behoort eveneens tot de taken.

Coördinator John Hermans, tel.: 0413-272777

4. WERKGROEP NESTKASTEN

Deze werkgroep verschaft nestgelegenheid aan vogels en dan met name holenbroeders, zoals kool-, pimpel- en zwarte mees, gekraagde roodstaart, vliegenvanger etc. Dit gebeurt door diverse soorten nestkasten te maken en op geschikte locaties te bevestigen. Op dit moment heeft de werkgroep het beheer over ruim tweehonderd nestkasten. Een onderdeel van de activiteiten vormt het inventariseren en administreren van alle broedgevallen.

Vacant

5. WERKGROEP STOOTVOGELS

Naast het inventariseren van een vijftal soorten stootvogels, welke in de Maashorst voorkomen, wordt aandacht besteed aan het maken en plaatsen van kasten of horsten, alsmede het controleren en registreren ervan. Verder is het doorgeven en assisteren bij het ringen van de jongen ook een taak van de groep. Het betreft hier voornamelijk de buizerd, havik, sperwer, torenvalk en boomvalk.

Coördinator Piet van der Voort, tel.: 0413-263292

6. WERKGROEP CLUBBLAD/PUBLICITEIT

Een belangrijk communicatiemiddel binnen de Vogelwacht is "Het Bruujsel". Dit clubblad wordt viermaal per jaar uitgebracht. Hierin is veel te lezen over de activiteiten binnen de vereniging, waarbij diverse leden de pen ter hand nemen om vogelverhalen met anderen te delen. Verder verzorgt de werkgroep alle publiciteit rondom de vele activiteiten die op touw worden gezet. Dit resulteert in diverse berichtgevingen in kranten, radio en televisie.

Coördinator Peter Noy, tel.: 0413-251691

7. WERKGROEP VRIJWILLIG LANDSCHAPSBEHEER UDEN

Deze werkgroep is een gezamenlijke activiteit van het I.V.N. en Vogelwacht Uden. Zij houdt zich bezig met behoud, herstel en ontwikkeling van kleine landschapselementen in de omgeving van Uden. Hiertoe worden o.a. wilgen geknot, elzensingels teruggezet en poelen gegraven in en rond Uden. Tevens maakt het V.L.U. onderdeel uit van de Stichting Udense Kersenboomgaard. Zij onderhoudt daartoe een kersenboomgaard aan de Patrijsweg te Uden.

Coördinator Willem Peters, tel.: 0413-252529

